EL : POBLE : CATALÀ

5 Cts. | PREUS DE SUSCRIPCIÓ SENSE PARTICIPACIÓ A LA NOSTRA BIBLIOTECA
CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES::: 4 pessetes trimestre
PAISOS D'UNIÓ POSTAL:::::::::::::: 9 pessetes trimestre

ANY VII • Barcelona, dilluns, 13 de juny de 1910 • NÚM. 1.927
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL. ▮▮▮▮ TELÉFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIO AB UN VOLÚM TRIMESTRAL DE LA NOSTRA BIBLIOTECA
CATALUNYA Y NACIONS IBÉRIQUES: 5'00 pessetes trimestre
BARCELONA:::::::::::::::::: 1'50 pessetes al mes | Cts. 5

APARELLS Y UTILS PERA

LLETERIES

DAVID FERRER & COMP.ª (S. EN C.)
CARRER DE CORTS, 586 — BARCELONA

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

ACTUALMENT
Exposició especial y venda
DE
Articles d'estiu

Considerables rebaixes
en
Vaixelles - Serveis de cristall - Jocs de cafè
Ganivets - Cervesers - Centres - Floreros
Cuberts - Vinagreres - Gerros - Salers
BATERIA DE CUINA
Cistells - Efectes de viatge - Mobles - Quadros
Perfumeria - Joieria - Rellotgeria - Cinturons
Cenatxos de pell - Sombrilles - Caixes paper
Gemelos pera camp - Bastons, etc., etc.
FOTOGRAFIA Y PINTURA

Grans ocasions
durant els dies d'Exposició

Les Escoles nacionals de primeres lletres

En Romanones no passa pel ministeri de Instrucció pública sense treballar a favor del seu sentiment d'uniformisme y absolutisme castellà.

Així que va entrar al ministeri va deixar en sospens una disposició que feia celebrar a les capitals dels districtes universitaris les oposicions a plasses de mestre de sous més importants. Ja tenim altra vegada les oposicions a Madrid en perjudici dels mestres catalans que difícilment se troben en disposició d'anar a passar llargues temporades a la vila de l'os, ont, per altra part, se troben isolats en la lluita de recomanacions que devegades decideix l'èxit en aquesta mena de exercicis.

Ara ab l'excusa de reformar la primera ensenyansa implantant una pila de novetats ilusories, com ara la graduació de les escoles, la compensació de retribucions, y l'aument de sòu dels mestres, lo que no podrà realisarse per falta de diners, declara morta, fins nominalment, l'esperansa d'intervenció que'ls hi quedava als Municipis en l'organisació y ordre de les escoles.

D'aquí endavant les escoles municipals seran escoles nacionals. Així es que en comptes d'anar millorant pel camí de la autonomia, no passa any que no perdem alguna cosa més de lo que'ns restava.

La llei municipal de l'any 1877 deia que la funció de l'escola de primeres lletres quedava reservada als Ajuntaments. Y aquesta es l'única esperansa que teniem els catalans de que un dia o altre'l nostre municipi pogués organisar les nostres escoles sobre la base de la llengua catalana.

Aquesta nova y vergonyosa violencia li haurem de posar en compte an en Romanones. Aquí ja no's tracta d'espanyolisar sinó de castellanisar al nostre poble per la via sempre efectiva de les escoles públiques. Els mestres catalans se trobaran ab grosses dificultats pera anar a disputar unes oposicions a més de 600 kilòmetres de casa seva. Les nostres escoles seran nacionals d'una nació ont sembla que la llengua y l'esperit de Catalunya són cosa ronyosa y aborrida de perseguits.

Que no'ns vinguin ab tota aquesta hipòcrita discusió de principis sobre si la escola ha d'esser dependent de l'Estat o del Municipi. Parlem més clar uns y altres. No n'hem de fer res de tots aquests principis perquè no som una Academia, som un poble. Nosaltres volem que les nostres escoles y que l'ensenyansa que's dongui en elles siguin catalanes. Vosaltres, els enemics de la nostra patria, voleu fer servir les nostres escoles com instruments d'una política de castellanisació. Tot lo demés es hipòcrita covardia.

¿Què hi dieu, companys? ¿Fins a quant haurem d'aguantar ab paciencia una punyalada darrera l'altra?

La vida barcelonina

(BALANS SETMANAL)

El conflicte consistorial produit per la qüestió de consums ha donat motiu, durant tota la setmana, a vivíssims y apassionats comentaris. Una violenta polèmica entaulada entre alguns colegues locals ha acabat d'enverinar la qüestió. Nosaltres ens guardarem prou de tractarla a fons. No'n tenim, pera judicarla, el necessari coneixement. Però sí que volem parlar de l'important incident ocorregut en la sessió que'l dimars passat intentà celebrar el nostre Consell municipal.

La retirada de les minories, que es l'incident a que'ns referim, fou justificadíssima. Anava a plantejar la majoria radical una qüestió greu, sobre la qual els regidors de les minories estaven insuficientment informats. Era prudent, era llògic, era digne, que les minories acceptessin el debat en aquestes condicions? Els que censuren l'acte de les minories volen sostenir que'ls regidors regionalistes y els de l'Esquerra n'estaven prou ben enterats de la qüestió de consums. «La prempsa—diuen—venia parlantne de tres o quatre dies ensà; y, ademés, a la comissió de consums hi ha'l senyor Tauler, de l'Esquerra, y el senyor Sagarra, regionalista, als quals podien haver demanat noves els seus companys.»

Mes aquest argument es infantil. Els regidors que vulguin discutir en ple Consistori no han d'anar a informarse en les planes dels diaris, y molt menys en una ocasió en que una baixa disputa d'insults y paraules lletges ofega la verídica exposició dels fets. Tampoc se pot admetre que s'hagi d'anar a una discusió sense altra base que les referencies d'uns companys, per confiansa que aquests mereixin. En afers d'aquesta naturalesa es indispensable que'ls regidors se'n fassin càrrec directament, per sí mateixos, examinant conciensosament l'expedient format y estudiant tots els punts y tots els detalls dels fets de que's tracta.

Aquest examen detingut y aquest estudi serè, l'està realisant la ponencia nomenada per les minories. Així aquestes podran anar a la pròxima sessió documentades abastament y en condicions pera emetre sobre la qüestió un judici raonat y fonamentat.

Cada vegada que's plantegi una qüestió semblant, lo que cal fer es aclarirla bé y presentar als regidors y als ciutadans tots els elements de judici. Posantse a cridar, y a esvalotar, y a dir males paraules, no's consegueix res més que atorrollar a la gent y enfosquir la qüestió.

S'ha parlat molt, aquests dies, d'unes declaracions del senyor Lerroux respecte la necessitat de que'l senyor Cambó vagi al Congrés. Tan necessari ho creu el capdill radical, que s'ha mostrat partidari de que's voti al «leader» regionalista com a diputat per Barcelona quan se declari la vagant del senyor Sol y Ortega y se celebrin eleccions parcials.

Sembla que ni a l'interessat ni als seus amics polítics els han fet gaire gracia les declaracions den Lerroux. Segons un diari local, el senyor Cambó no acceptaria l'acta en el cas de que se l'elegís. En aquestes Corts no vol esser diputat, ni per Barcelona ni per en lloc.

Hem de dir que'ns xoca una mica aquesta actitut d'home agraviat adoptada pel senyor Cambó a conseqüencia del resultat advers que pera ell tingué l'última lluita electoral a Catalunya. «M'heu deixat sense acta?—ve a dir—Doncs ara no la voldré encara que me la doneu.»

El senyor Cambó no té raó d'enfadarse. En les lluites polítiques, hi ha sempre el dret, y moltes vegades el dever, de derrotar, si se pot, a l'adversari. Es feina dels amics d'un prohom, y no dels seus contraris, el cuidarse de que no li falti l'acta.

Sobre tot, no es cosa de fer tragedies per una contrarietat d'aquesta mena. Pels planys y pels escarafalls d'alguns, qualsevol diria que no ha succeit mai en cap banda això de que un home polític de relleu se quedi sense representació parlamentaria. Y no es pas així, sinó tot lo contrari. Se pot dir que tots o quasi tots els polítics eminents de totes les nacions s'han quedat alguna vegada o altra sense acta. A Espanya ha succeit ab en Pi y Margall, ab en Salmerón y ab molts altres. En les eleccions generals angleses de 1906, Mr. Balfour, que poques setmanes abans era'l primer ministre del Regne-Unit, fou derrotat pels liberals. A Fransa s'han quedat sense acta homes com M. Clemenceau, M. Jaurès y M. Guesde; en les darreres eleccions llegislatives fou derrotat M. Doumer, polític de primera fila, que fa pocs anys disputà a M. Fallières la presidencia de la República. De casos com aquests ne podriem fer una interminable llista.

Y els homes eminents que hem esmentat no han donat mai proporcions tràgiques a lo que són simples accidents dels combats polítics. Si l'ocasió s'ha presentat, han acceptat l'acta d'alguna elecció parcial. Mr. Balfour, derrotat en el districte seu, fou elegit per un altre districte uns quants dies després.

Un polític que s'enfada perquè en unes eleccions el derroten, es com un jugador que s'indigna perquè perd.

Va prenent volada la campanya dels dependents de comers de Barcelona en pro del treball intensiu. Els dependents proposen una modificació de l'horari de treball. Volen menys hores de feina, y que, en cambi, se fassi aquesta ràpidament, intensament. Ab la reforma'ls dependents hi guanyarien, y els principals no hi perdrien res.

Vagi el nostre encoratjament als qui sostenen la campanya. Tots aquells que coneguin la vida del dependent d'escriptori s'hi associaran. Potser de totes les feines, de totes les ocupacions, la de dependent mercantil es la més esclavitzadora, la més prosaica, la que més aixafa l'esperit. Té una monotonia aclaparadora, desesperant. Sembla feta expressa pera tallar les ales al jovent, pera destruirli les fecondes inquietuts del viure, pera acostumarlo a una existencia vegetativa.

Es obra d'humanitat, de cultura, de salut física y espiritual, la que persegueixen els defensors del treball intensiu. Ab menos hores, ben distribuides, la dependencia d'una casa comercial faria la mateixa feina que ara, y més ben feta y tot. Hi hauria en el treball la sana alegria que ara li manca. Y quedarien als dependents prou hores lliures pera l'esbarjo y pera l'estudi.

Els nostres comerciants haurien d'acullir ab simpatia la demanda dels dependents. La prempsa y les entitats barcelonines haurien d'apoiarla. Se tracta, en el fons, d'una petita reforma social que faria un gran bé a la capital catalana.

En la seva conferencia al teatre Granvia, el president de l'Unió Catalanista, senyor Martí y Julià feu una sèrie de consideracions sobre la política catalana y senyalà una orientació a les forses autonomistes de Catalunya.

Algunes de les consideracions del conferenciant les trobem justes y encertades. Parlant de la política protestataria, agafà'ls dits als que batejaren aquell memorable «Aplec de la Protesta». Altres coses digué'l senyor Martí y Julià, ab les quals no hi podem estar conformes. Y no hi podem estar, perquè no són exactes. Allò de que a tot arreu del món la divisió entre dretes y esquerres se basa avui en els principis econòmics, dels quals les demés idees no són més que derivants, es una fantàsia, la qual resulta absurda en la política de Catalunya y d'Espanya, ont hi ha per resoldre problemes polítics de primordial importancia.

Per primera vegada, el doctor Martí reconegué que es racional la divisió entre dreta y esquerra, si bé en l'estat actual de la nostra política la troba perniciosa. El conferenciant no sostingué aquella impossible teoria del vell catalanisme, segons la qual les diferenciacions polítiques, socials y religioses entre'ls autonomistes catalans havien d'ajornarse fins al dia que Catalunya tingués la seva integral autonomia.

En quant a orientacions, el senyor Martí y Julià proposà una pauta electoral pera lo futur. Allí ont hi hagi l'enemic caciquista o lerrouxista, les dretes y les esquerres s'han d'unir, formant una solidaritat nacionalista.

Nosaltres, tot admetent determinades coalicions, no creiem pas en l'eficacia de la tàctica que'l president de l'Unió Catalanista preconisa de bona fe. Estem segurs de que cada vegada que la dreta y l'esquerra se sumessin pera anar a la lluita electoral, una y altra perdrien forses sobre tot l'esquerra, que's desagnaria ben aviat. Y al cap de poc temps, fins ajuntantse perdrien. Recordis lo que succeí en les eleccions solidaries del desembre de 1908. Creure que en la política electoral no més hi ha qüestions d'aritmètica, es un error molt gran.

Per altra part, val a dir que l'orienció senyalada pel doctor Martí y Julià es molt modesta. Al cap y a l'últim, les eleccions representen un aspecte, y no pas el més interessant, del problema de Catalunya.

A. ROVIRA Y VIRGILI

De Madrid estant

La batalla

Per bons negocis, el Municipi de la vila.

—Hem d'organisar una festa que sigui reproductiva—varen dir uns regidors.

Una festa que en lloc d'ocasionar gastos produeixi ingressos que compensin els diners gastats en la cavalcada y els àpats y «lunchs» de la Comissió de festeigs.

—¡Magnífic, colossal pensament! ¿De quí ha sortit tan hermosa pensada?—preguntà'l senyor Arcalde.

—Del senyor Dicenta.

—Bé prou se veu que es home de gran imaginació.

—Y una miqueta del senyor Trasserra...

—Ja's coneix que es català y home de negocis. Doncs mans a l'obra y a organisarho.

Així va nàixer l'idea de la batalla de flors ahir celebrada al Retir.

Posaren quatre mil cadires a quatre pessetes, que fan 16,000 pessetes. Cent tribunes a vint durus que fan dèu mil pessetes més. L'entrada al Retir costarà una pesseta y pel cap més baix es de calcular que hi aniran 50,000 persones que són 50,000 pessetes.

Tot plegat 76,000 pessetes y els gastos d'instalació de cadires y tribunes pujaven dos mil durus escasos; quedava un benefici clar y segur de dotze mil y picu de durus.

Valia la pena de celebrarho ab un àpat y el Municipi madrileny va commemorar l'èxit de la seva iniciativa mercantil ab un esplèndit banquet la vigilia del dia en que havia de tenir lloc la batalla de flors.

Com que'l Retir es gran, les invitacions no varen escatimarse; també va permetres que entressin sense flors al Retir els cotxes oficials, dels ministres y subsecretaris.

L'Ajuntament, pera animar la cosa y fer un obsequi a les families dels personatges, va resoldre repartir cinquanta mil ramets. Era un gasto nou ab el que no s'hi comptava, però serviria d'esqué pera enganyar lluitadors.

Això va esser idea den Dicenta.

L'hora de la batalla era les cinc de la tarda.

A les quatre, el Retir estava ja ple, y a les taquilles no havien fet cap quarto. Tots eren convidats, que entraven de franc y s'estimaven més passejarse que pendre cadira y tribuna.

Arribà l'hora y passejaven pel Retir lo menys cinquanta cotxes oficials.

Se fa la senyal y comensa la batalla ab els rams regalats per l'Ajuntament.

Les senyores dels ministres y subsecretaris els tiraven a les tribunes de l'Ajuntament y de la prempsa, les dues úniques tribunes que estaven plenes.

D'aquelles tribunes tornaven els rams als cotxes y les flors anaven y venien, sempre les mateixes y sempre enlaire.

Acaba la batalla y arriba l'hora del balans.

Gastos: quatre mil durus.

Ingressos: cinc mil pessetes.

En Francos Rodríguez diu que això no té explicació.

C.

Madrid, 11 juny.

Acció Política y Social

(En aquesta Secció publicarem l'anunci de tots els actes que celebrin els Centres d'Esquerra de Barcelona, y dels quals ens donguin avís anticipat)

Centre Republicà Autonomista Gracienc. — Aquest Centre convida a tots els senyors socis a la reunió general extraordinaria que se celebrarà el pròxim dissabte, dia 18 del present, a dos quarts de dèu de la nit, pera tractar de la fusió dels centres de U. F. N. R., de Gracia, en una sola entitat.

Donada la excepcional importancia del motiu de la reunió, la Junta de Govern espera de tots els socis la puntual assistencia.

SPORTULA

Consideracions

Si poguessim creure en la sinceritat de lo que diuen els diaris ministerials sobre els propòsits del Govern, se plantejarà ab més forsa que mai aquest problema: ¿còm pot compaginarse la conseqüencia o l'«esprit de suite» de la Corona ab la divergencia radical dels seus ministeris successius, ja que la mateixa firma reial qui autorisà ahir les repressions clericals y anacròniques d'un Maura se disposarà a autorisar avui les reformes làiques y europees d'un Canalejas? Algun dels nostres periòdics ha indicat ja tal inconseqüencia.

Un president de república es, davant tot, un ciutadà. Té, com a tal, les seves idees, les seves passions. Aspira a una forma de política ab preferencia a totes les altres. Per humil que sia la seva figura, representa, com a producte que es de l'elecció popular, una corrent d'opinió, un imperi de voluntat nacional, un eco de democracia.

Un monarca, en cambi, es purament inorgànic: no es un home, es un ídol. En la realitat viva, «no existeix». Es de núvol. Tots els honors que se li reten, indiquen la desaparició de la seva naturalesa d'home, pera ferne una divinisació com a de «fetiche», o maniquí de ventríloc, a qui se li té de comunicar la veu. No es el delegat selecte de la multitut, encarregat de pensar per ella o d'obrar per ella, com a superior. La multitut qui se'l mira no'l veu a «ell mateix», no veu l'individu veritable amagat sota la porpra o l'uniforme de les més altes jerarquies militars; sinó que's veu a «ella mateixa», a la multitut, ab la seva eterna mutabilitat proteica, ab la seva irresponsabilitat de etern menor. Els monarques excepcionals qui tenen coloració determinada o vigor de linies, en realitat passen a esser homes, passen a esser ciutadans, y llur anomenada no es ja de reis, sinó de polítics, de polítics caracterisats per una tendencia, per una manera, per un ideal.

La coneguda fòrmula de les monarquies constitucionals qui proclama l'irresponsabilitat dels monarques, implica una reconeixensa de llur incapacitat de «menors». Tot menor es irresponsable.

Y bé: avui que'l gran plet entre monarquia y república torna a presentarse en la conciencia popular, es hora de demanarse, davant aqueixa incongruencia de totes les gestions reials, quina utilitat orgànica y efectiva poden tenir avui en dia les reialeses, institucions autòmates promptes sempre, com a veletes, a obeir les més divergentes corrents. Aquella condició de fixesa, d'estabilitat, que s'ha volgut veure en l'institució monàrquica, ¿ont va a parar davant aqueixes consideracions? Els qui inventaren, com una tranzacció del vell règim ab el nou, la monarquia constitucional, no pensaren bé tota l'ofensa que hi havia a la majestat reial en aqueix invent.

Se'm dirà: la dificultat ab que'ls ministres de certes monarquies topen quan volen iniciar corrents noves es una demostració de que lo que dieu es inexacte. Els reis s'obstinen, generalment, com Lluis XVI, en negarse tot quant poden a les innovacions.—Bé, responc. Doncs en aquest cas la monarquia es una alternativa entre reis incompatibles ab tota evolució y reis promptes a obeir les suggestions dels més discordants ministres. Quan sembla que una monarquia se decideix, a la fi, en sentit de llibertat, ¿quína garantia pot tenir el ciutadà de que demà un ministre nou no enrunarà «ab fratos» l'edifici alsat dificultosament per l'anterior ministre? Molt més si el ciutadà sent protestar en l'ombra, tot afilant les eines destructores, el mateix enemic qui demà, sota'l mateix monarca, serà l'encarregat de fer, ab procediments inversos, la «felicitat» del mateix poble eternament excloit de la veritable sobirania...

FOSFOR

LES ESCOLES GRADUADES DE BARCELONA

Per l'iniciativa dels nostres amics hauran de fundarse a Barcelona, cap al mes de setembre, vuit escoles graduades, quatre de nois y quatre de noies. En la darrera sessió de l'ajuntament fou aprovada la proposta.

En aquestes vuit escoles hi hauran altras tants mestres directors. Els homes són en Bernet, el de l'escola del carrer de Ponent; en Pinedo, de l'escola de la Concepció; l'Assensio, del Camp den Grassot, y en Casero, de la Barceloneta. Les senyores són la Blanca Martin, del carrer Nou; l'Andrea Prieto, del Parc; la Cortés, de la Concepció, y la Carbonell, del carrer de Ponent.

Ens deia en Coromines que al fer la tria entre les propostes dels mestres, se havien trobat en un compromís, perquè a més a més dels preferits n'hi havien d'altres que també s'h omereixien. Es una llàstima que per la limitació dels recursos no s'hagi pogut extendre encara més la proposta que s'envià al Govern.

En el ministeri d'Instrucció pública no més disposen de 200,000 pessetes pera personal y mateiral de les escoles graduades. Suposant que totes fossin de sis graus y totes s'establissin en poblacions ont els auxiliars disfrutessin d'un sòu anyal de 1,350 pessetes, com que s'ha de afegir la sisena part per material, no més hi hauria diners pera unes 127 seccions, o sigui per 21 escoles graduades.

No obstant, s'ha de tenir en compte que per abans del mes de setembre no podran obrirse aqueixes escoles, així es que cada una no gastarà com a màxim més que la tercera part de la consignació de l'any. Per lo tant, en comptes de 21 escoles graduades se'n podran organisar 63. No serà molt ni poc demanar que d'aquestes ne toquin 8 a Barcelona y altres 8 a Madrid, ja que l'immensa majoria dels Municipis no's trobaran en disposició de acceptar la millora.

Si s'obté la creació de les noves escoles graduades ab càrreg al pressupost de l'Estat, el Municipi de Barcelona, que un dia o altre fins legalment hauria tingut de crearles pel seu compte y ab la mateixa privació de dretes pera intervenirhi, s'estalviarà 75,648 pessetes cada any. No fentho així s'hauria vist obligat a pagar de més a més aquesta suma en la liquidació del cupu de Consums.

A les 8 escoles unitaries que's converteixen en graduades, hi assisteixen en el dia d'avui uns 500 alumnes, tocant a raó de més de 60 alumnes per cada mestre. En algunes escoles hi ha auxiliars que no cobren de l'Estat, però aquest sistema s'ha demostrat que no va bé y que podria arribar a convertir l'escola en una explotació industrial.

A les 8 escoles graduades que substituiran a les unitaries actuals, hi haurà a més a més dels 8 directors, 48 mestres auxiliars nomenats y retribuits pel Govern. Si a cada Secció se li assigna una matrícula de 50 alumnes, podran rebre instrucció en les susdites escoles 1,200 nois y 1,200 noies. La matrícula escolar se podrà aumentar, doncs, en 1,900 deixebles.

Aquestes millores són altrement benèfiques que les moixigangues a que solen dedicarse alguns elements pertorbadors de l'Ajuntament de Barcelona. Es veritat que això no's discuteix, però això en lloc de esser un inconvenient es una ventatja, ja que demostra l'ambient favorable que existeix a favor del desenrotllo de la cultura popular.

La nostra coral enhorabona a tots els que hi han contribuit.

Les festes de Primavera

FESTIVAL

Abans d'anit se celebrà a les Arenes un festival dedicat a les Reines dels Mercats.

Hi contribuiren les bandes municipals de Barcelona y Valencia y se disparà un castell de focs artificials.

Hi assistí una grossa concorrencia que sortí disgustada de l'espectacle, puig els focs eren dolents y el concert nu era prou pera satisfer al públic.

FILLS DE F. MAS SARDA

RAMBLA DEL CENTRE, 20. - BARCELONA

Negociem els cupons Deute Interior y Amortisable 4 per 100, venciment 1.er juliol pròxim

LA MODELO • Venta de joyas de todas clases á precio de ganga • Puertaferrisa, n.° 20, 1.°

La Conferencia del Dr. Martí y Julià

En el teatre Granvía, ahir al matí, el president de la Junta Permanent de l'Unió Catalanista doctor don Domingo Martí y Julià hi va donar la seva anunciada conferencia sobre'l tema «Estat actual de la política catalana. Orientació a seguir».

La concorrencia fou forsa nombrosa. En les llotgetes reservades pels organisadors de l'acte s'hi veuen nombroses dames y molts nacionalistes republicans. D'aquests esmentarem, com a personalitats sobressortins, al presdenit del C. N. R., don Joaquim Lluhi Rissech y al diputat per Barcelona, don Pere Corominas. També hi havia una nombrosa representació de la Junta directiva del C. N. R., de la Secció d'Estudis y Propaganda del Centre y d'altres entitats nostres.

En altres llotgetes hi vegerem també a distingides personalitats del partit federal.

Dels regionalistes, la única personalitat caracterisada que hi vegerem fou el diputat provincial y electe a Corts, per Berga, senyor Farguell.

A les 11'10 va entrar a l'escenari el doctor Martí acompanyat de la J. P. de l'Unió Catalanista, del diputat provincial senyor Folguera y Durán, de l'expresident de l'Unió, don Josep Maria Roca y de representants de entitats adherides a la Unió y de nacionalistes republicans.

Un cop apaibagada l'ovació ab que acullí el públic la seva presencia, el doctor Martí avensà pera comensar son parlament.

«L'estat actual de la política de la nostra terra — digué — se troba en tal situació, que sembla una veritable necessitat pera tots aquells elements actius de la mateixa l'exposar ben bé y afermar la llur situació y a l'ensemps fer el balans del darrer periode del renaixement nacional de constituí el moviment de Solidaritat catalana.

Y es lloable que aquest balans se fassi de cara al poble pera que aquest, que es sobirà, pugui dir de quina part ha estat el acert en dita actuació y quines són les orientacions a seguir després de la mateixa.

L'Unió Catalanista també ha volgut dirhi la seva paraula. Potser pera molts serà considerat com a mancat d'autoritat el seu parer perquè es evident que per part de la totalitat dels elements autonomistes que han portat la lluita, l'han tinguda menyspreuada, però s'ha de reconèixer també que en tots els instants que han volgut actuar com a catalanistes, han vingut a cercar en l'Unió Catalanista la consagració política dels seus actes.

Per això venim a dir la nostra paraula, la nostra paraula ben sincera y honrada, que'ns obliga a servir sempre rectament a la nostra patria catalana.» (Grans aplaudiments y alguns visques a l'Unió Catalanista).

Nosaltres no venim a enfondir odis ni a exaltar passions, ans al contrari, venim a predicar l'Unió. Però això no ens llevarà la virilitat de dir a cada hu les seves culpes y pecats.»

Després d'aquest exordi, entrà'l doctor Martí al fons de la disertació, dient:

«Al volguer escatir el senyor Cambó les causes que ocasionaren la disgregació de la Solidaritat catalana, va fer una afirmació que recullo y a la qual vui posar un comentari. Va dir que s'havia de considerar com a cosa extranya tal disgregació, perquè aqueixa era la vella historia del poble català, que tot seguit d'enlairar a homes, els titlla de traidors, portat pel seu esperit tradicionalment destructor y protestatari.

Jo al nostre poble el vui llevar d'aquest estigma de que'n tingui ell la culpa, de que per ell el plet de Catalunya ab l'Estat no hagi trobat encara solució.»

Pera'l doctor Martí y Julià la primera de les causes d'això, es la deslleaitat que per part de l'Estat hi ha hagut sempre — desde fa tres centuries — al tractarse de la questió catalana. «Sempre hi ha hagut deslleaitat per part dels elements de l'Estat, sempre n'hi ha hagut per part d'aquells que eternament volen resoldre el problema, però sempre continúen tenint junyida a la nostra Patria catalana» — digué.

Però altres causes hi ha, y se comprenen a l'analisar «el darrer període del nacionalisme català, el període de la Solidaritat catalana.»

S'ha dit que la Solidaritat fou un esclat de sentiment, apaibagat el qual forsosament havia de venir la desfeta, la descomposició, però no es que s'hagi apaibagat aquest sentiment, que es ben vui y ben ferm, sinó que influencies internes obraren destructorament en l'actuació de Solidaritat catalana.

La principal fou la partidista, la dels vells partits que a poc a poc anaven morint de consumció y que buscaren en la efervecencia sentimental de Solidaritat vida nova.

«S'havien de disoldre els vells partits, s'havia de fondre y desaparèixer aquella política vella. Lo que havien de fer els homes representatius d'aquella política era retirarse honradament pera contribuir tot lo més a ajudar a la causa catalana. Però en comptes d'això vingueren a nodrirse ab les forses d'aquell renaixement de la vitalitat catalana, portanthi la seva corrupció.»

Tot seguit se vegé això. Ja en la festa de l'Homenatge del 20 de maig «se comensà a desvirtuar aquella acció catalana.» Cal no més recordar la significació que prengué aquell Homenatge, en el qual les banderes catalanes varen saludar a homes que després res feren per Catalunya.

Però ont la causa de corrupció adquirí major intensitat fou en les eleccions de Solidaritat. Aquells que culpen al nostre poble de pecats, el cometen ells el més greu pecat de l'oblid y menyspreu, perquè aleshores el nostre poble va donar una manifestació de disciplina y d'entusiasme com no l'hagi donat mai cap poble de la terra.»

Perquè aquell cartipàs electoral que's confeccionà constituí ben bé una galleda d'aigua freda a l'entusiasme patriòtic, essent a més, causa de dissencions, no sols entre'ls elements solidarisats sinó portantles fins y tot en els districtes. En aquell cartipàs s'hi donà excessiva representació als vells partits que's redressaven a l'escalf d'aquell entusiasme, y ja aleshores se va cometre una gran injusticia ab el nostre poble.

D'aquelles lluites y dissencions internes ne devingué una manca de conexió en el sentiment — no en el sentiment del poble que'l sent encara, y que aleshores va demostrar l'unitat espiritual de Catalunya — però sí en els que resultaren els seus representants, manca de conexió y de sentiment que feu que no poguessin anar a una acció parlamentaria de conjunt persistenta.

Se li diu y se l'acusa al nostre poble d'eternament infecondament protestatari y si anem a esbrinar qui són els que li han predicat la protesta?

Si fins els mitings se'ls hi va dir «de la Protesta»; si se li va dir que ja representen cloure'ls punys... (L'ovació que en aquest punt se li tributa a l'orador es formidable).

Y quins eren aquells que això deien? — prosegueix el doctor Martí — els que ara's dolen de que'l nostre poble cregui, segons ells, que ha de seguir cloent els punys...»

Els aplaudiments segueixen interrompint a l'orador, el qual sentim que, seguint el seu anàlisi de les causes que produiren la desfeta de Solidaritat, va a tractar del projecte d'Administració local.

«He dit que l'Estat s'ha portat sempre deslleialment ab Catalunya y la questió del projecte d'A. L. ho demostra.

S'ha dit que ab el dit projecte va quedar evidenciada la lleaitat den Maura envers Catalunya, però jo dic que lo succeit no es prova de la lleaitat den Maura sinó de la vivor del senyor Maura.

Els diputats catalans varen rebutjar primerament el projecte, però's diu: en Maura va entregar el projecte als diputats solidaris, y els va dir: aquí el teniu, reformeulo com volgueu. Y reformat y corretgit el va dur al Parlament. Però, què havia de fer? Havia de mantenir units contra ell als diputats solidaris?

La lleaitat den Maura queda provada dient que va tenir temps sobrat y una majoria prou disciplinada pera fer aprovar aquell projecte que tant diuen que beneficiava a Catalunya.

Se va pendre temps y mentres tant ja's va aconseguir lo que volia en Maura: disgregar la Solidaritat catalana.

Y no ho dic jo per això, sinó que la prempsa madrilenya, la mateixa «La Epoca», orgue del senyor Maura ho ha dit aquests dies, que a la política del senyor Maura, es a dir, al projecte d'A. L. se va deure la desfeta de Solidaritat.

Què té, doncs, d'extrany el desengany del nostre poble?

Però altres causes contribuiren a les dites. En la nostra terra hi havia també una pila d'accions que semblaven — jo no ho crec — dirigides per una sola mà, que contribuiren a afeblir el sentiment patriòtic.

An aquest se'l desvirtuava ab extensions exagerades, ab ideals massa generals, ab una invasió d'intelectualisme neuròsic, que com el corc rosega les vigues del sostre més ferm, contribuí a disgregar el nostre formidable moviment.

Y jo us dic: el major amor a Catalunya es el sentiment més europeu que hi pot haver a la nostra terra.

La millor afirmació es la del sentiment patriòtic.

Qui ha dit mai en el catalanisme clàssic que les reivindicacions patriòtiques volguessin portar a Catalunya a temps passats, que ja no tornaran? Qui, ho ha dit mai això?

La llibertat de Catalunya la hem volguda pera fer una vida de progrés y civilisació.

Això no vol dir que deixem de banda l'historia. Perquè, quin es el poble que nega la seva historia, o l'home que nega els avis? (Molt bé). Y es que aquí se'ns donen moltes tonteries com cultura veritable. La naturalesa es una concatenació seguida de fets y no's pot prescindir ni del passat, ni del present, ni de l'avenir.

Encara hi ha hagut quelcom més. Ab motiu de la disgregació de la Solidaritat, s'inicià la divisió dels nacionalstes en dretes y esquerres. Abans de parlar d'això, vull dir que en principi trobo racional la divisió; però també afegiré que en l'estat actual de Catalunya aquest fet es perniciós, ens ha portat a lluites perjudicials pera la causa de la patria.

Abans de 1906 hi havia entre'ls elements polítics de Catalunya una rencuniosa lluita. Quan vingué la Solidaritat se digué que ja havien acabat aquestes lluites; però ara s'han reproduit y no com abans entre amics y enemics de Catalunya, sinó entre defensors de Catalunya. Jo me ajunto als que han demostrat seny y temperansa en aquestes lluites, si no's vol que'l poble imposi l'unió en bé de la patria.

La divisió científica entre dretes y esquerres se basa avui en el fet econòmic arreu del món. Les dretes són les que tenen orientació econòmica individualista y les esquerres orientació colectivista. Y no hi ha més que això, perquè les demés idees no són més que derivants d'aquestes.

A Catalunya no s'ha ofert aquesta divisió basantla en aquestes idees. Les dretes s'han cregut que haurien de disoldre les ultra-dretes; les esquerres les ultra-esquerres.

Les dretes s'han trobat que'l nucli que havien de disoldre eren els caciquistes. Y jo afirmo que aquests elements són insolubles pera la patria. Les esquerres han afirmat el radicalisme pera atraures els lerrouxistes. Y jo afirmo que la majoria d'aquestes forses es insoluble pera Catalunya. (Aplaudiments).

Jo crec que una de les coses que ha fet més mal a la Lliga y l'ha fet desmerèixer més en la pública opinió, ha estat les seves ganes d'atraures aquells elements d'ultra-dreta. Y una cosa semblant ha passat a l'esquerra ab relació ab els ultraradicals.

L'anticatalanitat de l'extrema dreta no la disoldrà la Lliga (aplaudiments); la anticatalanitat dels lerrouxistes no la desfarà l'esquerra, perquè d'uns la desfarà no més l'amort y d'altres la convivencia no més la mort y d'altres la convivencia poden matar juntes la dreta y l'esquerra. (Ovació).

Quan a un partit que sembla que tingui encomanada la feina pertorbadora, se li obra'l Parlament y les portes de Ca la Ciutat, quí se'n và? (Aplaudiments).

Jo ja veig que es dificultós corretgir aquests erros. Perquè ja sembla que s'ha fet de moda pera alguns joves, dels que tenen ganes de governar, el dir que'l centralisme es el fet que hi ha que acceptar, que la llengua no es cosa fonamental y que fòra'l projecte d'Administració local no queda més que juntarse als partits centralistes.

Y per la part de l'esquerra — si bé hi ha que confessar que no s'hi nota la generalisació d'aquells defectes y que jo no tindria dubte en firmar la major part de la conferencia den Corominas a Novetats — també hi han exageracions. Se diu que no tenim cultura, que no valem res y que ens hem de curar ab aquesta paraula, que sembla dels temps romàntics de mitg sigle XIX: «Ucronia».

Per què hem de creure en males condicions el problema de les nostres reivindicacions? Per què han fracassat els directors? No. Jo crec en el poble que vol salvarse, més que en els directors que'n són instruments. Cap al poble hem d'orientarnos.

Un mal molt gros ha estat donar massa importancia a l'acció política. Y ho dic en el sentit de que això ha impedit altres accions.

El problema català no es sols de llibertat política, sinó que tracta de posar al nostre poble en condicions de viure en aptitut de progrés y civilisació. Per això són necessaries moltes activitats, que han estat absorbides per l'activitat política.

Si el renaixement nostre hagués estat més integral, al costat de la política haurien sorgit les demés accions necessaries pera fer un poble.

Se pot acceptar la divisió en dreta y esquerra; però aquestes fraccions tenen una munió de relacions y punts de contacte, que per no entendres en lo principal no poden realisarse. Un dels èxits de l'esquerra ha estat degut, no al seu programa de reformes, sinó perquè's cregué que era més catalanista que la dreta.

Si el nexe de Catalunya ens uneix a tots; si tots reconeixen la personalitat catalana, els problemes electorals y els altres tindrien fàcil solució. La dreta y l'esquerra necessiten Catalunya com a punt d'apoi pera fer la seva acció.

A Catalunya hi ha una altra questió previa: el caciquisme y els radicals. La feina dels nacionalistes de dreta y esquerra, es destruir aquestes forses. Allà ont s'hi presentin candidats anticatalans, siguin del partit que vulguin: Solidaritat nacionalista, aquest es el nom. Allí ont no s'hi presentin enemics de Catalunya, que s'ho disputin dretes y esquerres, que també ho haurien de fer després d'aconseguida l'autonomia. (Aplaudiments).

Ab aquests dos punts de vista, tot queda resolt.

En lo demés, cada element pot laborar per les seves idees peculiars. Fins en el Parlament de l'Estat, en lo que no sigui Catalunya, cada hu pot treballar d'acord ab sos interessos y idees. D'aquesta separació en l'acció, ningú pot espantarsen; de lo que poden esgarrifarse es de que tots no treballin junts per Catalunya. (Ovació).

La dreta y l'esquerra no tenen el dret de viure disgregades pera no realisar una acció conjunta y renacionisar totes les manifestacions patriòtiques. La recatalanisació de la nostra viga es una feina que no té espera. Y no entengueu aquesta paraula com a retardataria, que paraules d'aquest sentit, mai n'han sortit de la meva boca.

L'agricultura, l'industria, el comers y les demés manifestacions econòmiques han de portar el segell català, cosa que ara no succeeix, sinó tot lo contrari, perquè estem invadits econòmicament.

Aquesta acció conjunta demana l'Unió Catalanista: recatalanisar totes les manifestacions de la nostra vitalitat.

Ab armonia en lo polític y ab recatalanisació en lo econòmic, podem fer un gran bé a la patria.

Y ja veieu que de tot això no hi fa res de protestatari ni de rebeld. Tot lo contrari. Es constructiu y afirmatiu, que es la feina que volem que's fassi seguidament. Nosaltres no volem rebelions ni protestes que pertorbin la nostra ferm sinó l'edificació continuada. Quan siguem forts, ja veurem quina via hem de seguir.

Y ara us dono grans mercès per la benevolensa ab que m'heu escoltat. Y us dic que a l'Unió Catalanista, li passa com an aquell arbre centenari a la vora d'una riera, que veu passar l'aigua y ab ella branquillons y brosses que topen ab ell, però no'l commouen. Aquestes brosses diuen que es feble l'arbre que ha resistit tantes corrents y no veuen que'ls febles són ells que passen sense pararse, mentres l'arbre veu incommovible aquest seguit passar.» (Gran ovació).

Eren tres quarts d'una y la gent desallotjà pacíficament el teatre.

Crònica de l'Institut d'Estudis Catalans

La vida de l'Institut d'Estudis Catalans en els darrers mesos ha sigut abundant en iniciatives que cal donar a conéixer al públic.

Durant el maig ha ocupat preferentment l'atenció dels membres de l'Institut l'ultimar la Crónica de l'«Anuari MCMVIII» que fa poc ha sigut posat a la venda. No per això han deixat de banda les demés publicacions que tenen entre mans: ha comensat l'impressió del próxim «Anuari», el quadro de colaboració del qual está quasi complet, y la dels segons volums anunciats adhuc la del primer de la «Biblia Catalana», que veurá la llum a les primeries de 1911.

Don Guillem M. de Brocá, després d'un viatge a Madrid va comunicar an els seus companys d'Institut l'estudi detingut que feu del Ms. llatí dels Usatges que's guarda a l'Academia de l'Historia. Del seu examen el senyor Brocá deduiex que aquest Ms. pertany al sigle XIV y no al XIII, com fins ara s'havia suposat, lo qual aumenta l'importancia del text del sigle XIII que'l senyor Miret y Sans va descobrir a la Biblioteca Nacional de París y del qual s'ha procurat fotocopies l'Institut.

El senyor Puig y Cadafalch va donar també compte en una de les sessions de aquest periode, de l'excursió que feu a la comarca del Llussanés ab l'objecte de visitar diferentes iglesies de tipu románic d'aquella encontrada tals com les de Sagás, Sant Andreu de Llanás y Llussá, aixi com també la de Coaner situada en la vall del Cardoner.

Feia temps que l'Institut se preocupava de la necessitat de que existís a Roma un organisme de carácter científic per l'estil de les Escoles que hi tenen establertes altres paisos, que servís de llas d'unió entre'ls pensionats que hi enviin nostres corporacions oficials. Ab aquest propósit va anar a Madrid el seu secretari pera que, d'acord ab els elements de la nomenada Junta de Pensions, pogués arribar a efecte la desitjada fundació. Després de diverses gestions eficasment secondades per l'Excm. senyor Governador de Barcelona, l'Institut va rebre en el més de mars una carta del doctor Ramon y Cajal, president de la «Junta de Ampliación de Estudios é investigaciones científicas» fentli saber el seu propósit de fundar a Roma l'Escola Espanyola, y en la qual, tenint en compte les diligencies que ab igual fi havía portat a terme l'Institut, li demanava la seva cooperació a tan important obra. Avui la fundació de l'Escola ja es un fet, haventse publicat en la «Gaceta» el corresponent reial decret, y l'Institut no pot menys de felicitarse d'haverhi contribuit ab les seves forses.

L'inesperada mort de mossen Font y Sagué, delegat per l'Institut en l'estació prehistórica de Capellades, en la que dirigia les excavacions ab tant de zel com inteligencia, va obligar a l'Institut a nomenar un nou director dels treballs. La generosa oferta de don Lluis Marian Vidal fou acceptada al punt per l'Institut ab la més gran satisfacció, encarregant pera auxiliarlo al senyor Romaní, propietari del terreny aont se fan les excavacions. El senyor Romaní, que ja anteriorment hi havia treballat baix la direcció de mossen Font, va presentar a l'Institut un plánol de les coves de Capellades, en el qual s'indiquen les capes prehistóriques dels mateixos.

Darrerament l'Institut ha rebut les fotocopies que va encarregar d'un text catalá dels Usatges de la Biblioteca de l'Escorial y del Ms. de la «Crónica» de Desclot de la Nacional de París; al mateix temps desitjant empendre'ls treballs preparatoris de l'edició d'aquesta «Crónica», ha encarregat aixi mateix les del text que's guarda a l'Escorial. Aquesta colecció de fotocopies que va reunint l'Institut, s'ha aumentat últimament ab les d'un tractat de cetrerian donatiu del bibliófil senyor Faraudo, y la copia fotográfica del Blanquerna que va fer a Munich, per encárreg de l'Institut, el senyor don Mateu Obrador.

El professor de l'Universitat de Friburg, doctor H. Finke, tan conegut per les seves publicacions sobre l'historia catalana en l'Edat Mitjana, ha escrit per l'«Archiv fur Kulturgeschichte» un estudi sobre la colecció de «Documents» del senyor Rubió y Lluch, de la que'n fa grans elogis, y pera l'«Internationale Wochenschrift» un llarg article parlant de la tasca de l'Institut. Són igualment molt laudatoris els «Compte rendu» que M. Dieulafoy dedica al llibre «L'arquitectura romànica a Catalunya» dels senyors Puig y Cadafalch, Goday y Falguera en el «Bolletí» de l'Academia d'Inscripcions de París y la comunicació que sobre les obres de l'Institut va publicar l'hispanista de Milá doctor B. Sanvisenti en l'«Archivio Storico Lombardo».

La Biblioteca de l'Institut s'ha aumentat ab les publicacions atrassades de la Academia de l'Historia y la de Ciencies Morals y Polítiques de Madrid (mercés a les gestions del senyor Governador de la provincia), ab la serie completa de la «Revue Tunisienne» y importants donatius dels senyors don Manuel Llopis, C. A. Torras, doctor Josep Dachs, prébere, R. Miquel y Planas, Lluis Faraudo y els «Documentos inéditos» de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, donatiu del senyor Bofarull.

Finalment l'Institut ha establert el cambi de publicacions ab la «Société Scientifique» de Lemberg (Austria), «Societa Archeologica» de Turin, «La Bibliofilia» de Florencia, «Service des Antiquités» del Cairo, «Deutsche Literaturzeitung» de Berlín y el «Syllogos Parnassos» de l'Universitat d'Atenes.

Informació política

Per la llibertat de cultes

En el Centre Republicá Autonomista Gracienc, se celebrará el vinent dijous 16, a dos quarts de deu de la nit, un important miting en defensa de la llibertat de cultes y en el que hi pendrant part autoritats propagandistes d'aquest vital problema.

Se convida a tots els ciutadans aimants de la llibertat de conciencia.

Miting

Avui dilluns, a dos quarts de deu de la nit, tindrá lloc en el C. N. R. de Sant Martí (Carretera de Mataró, 258), un gran miting a favor de la llibertat de cultes, en el que hi pendran part alguns distingits oradors.

Un telegrama

Ha estat cursat el telegrama que segueix:

«President Consell Ministres, Madrid.— Logia Constancia felicita Govern per Reial Orde reparadora vexacions de cultes tan respectables com l'oficial. M'honro complimentant l'acord.—Isart Bula.»

Reunió important

Demá dimars a les deu de la nit en el Centre Catalá Republicá Federalista, Alt de Sant Pere, 2, tindrá lloc una important reunió de joves dels partits que integren l'Unió Federal Nacionalista Republicana.

La ponencia que's nomená en la reunió del dimars prop passat donará compte del curs de les seves gestions per la constitució de la Joventut de la U. F. N. R.

Per l'importancia y trascendencia d'aquesta reunió, preguem a tots els nostres amics assisteixin a la mateixa.

De Perpinyà

Ja han passat les festes d'aquesta vila, deixant altra volta calurosos els nostres carrers y un agradols en els cors dels bons aimants de la seva llengua nadiua. El caràcter catalanesc d'aquests festeigs ha estat invadit per la nota centralista afrancesada que li han imprès els senyors del Comitè permanent de festes, mestres o imitadors de la divertida Gatzara Continua de Barcelona.

La delineació dels caràcters distintius del «Rat-Penat» de Valencia, que de mà mestra ens feia en Duràn y Tortajada en sa conferencia de l'Ateneu, podem aplicarla a la «Societat d'Etudes Catalanes» de Perpinyà.

Totes les sessions les fan en francès; ses advertencies y circulars també hi són redactades y pera arrodonir més el quadro, el seu president en els Jocs Florals, ens deia que'l dispensessim si no parlava en català, però era perquè no'n sabia.

En la sala Rigaud, que era l'estatge ont s'hi celebrà'l torneig literari, reminiscencia de Camprosa, no s'hi veia onejar cap senyera catalana y fins se proibí, pel Consell directiu de la «Societat d'Etudes», que les associacions nacionalistes anessin ab llurs senyeres a rebre als felibres y poetes catalans y provensals.

Ja coneixen els nostres llegidors quins són els poetes premiats... El valor dels seus treballs fou ben discutit entre'ls assistents, lo mateix que'l segell patriòtic dels actes de catalanitat de les passades festes.

El número extraordinari que feu el «Journal Ilustré del Pyr. Or.» restà agotat a les poques hores, veientse la nostra casa editorial obligada a ferne una segona edició, pera Barcelona que sortirà dins d'aquesta setmana. Mereix un especial comentari el fet de que a l'anunciar el contingut d'aquesta revista, un diari català de Barcelona enumera tots els treballs menys els dels amics de l'A. C.— Centre Nacionalista Republicà — malgrat esser l'entitat que feu l'edició del número y haverhi noms tals com den Bertrana, Payret y altres.

El monument den R. Sudre, «Montanyes regalades», interpreta molt bé el sentiment popular y es d'una correcció pulcra y ben acabada; però si la guitarra del pagès que canta, hagués estat substituida pel fluviol dels nostres pastors, hauria tingut un segell més característic com a català. De totes maneres l'autor mereshqué les més corals enhorabones de tots els que tinguerem el plaer de contemplar la seva obra.

El poema del doctor Boix, glosant la cansó «Montanyes regalades», com d'inspiració francesa es esplèndit; però l'ha volgut traduir al català y li ha resultat sense expressió. No endebades el poeta té l'ànima de francès! Mossèn Alcover combat en el darrer número del seu «Bolletí» la tendencia de fer una literatura rossellonesa, oblidant que aquesta no pot esser més que dialectal y mai una diferenciació de la catalana, y l'autor del poema cau en aquest defecte, fent un idioma convencional.

La música del poema interpreta brillantment els motius de la lletra y està plena d'intensa harmonia imitativa, sobre tot en el cant del «Vents».

L'antic casal dels Dominics, aprofitat com edifici d'utilitat públca ab ses oriflames y profusa enllumenació, enquadrava perfectament en l'esperit de la composició musical.

Entre'ls companys y poetes amics que visitaren nostre casal ab motiu d'aquestes festes, cal enumerar al prestigiós novelista Prudenci Bertrana, al conegut poeta Emili Guanyabens, als senyors Albert Aldrich, Montsalvatge y Careaga, de l'empresa «Canigó», a l'eminent hispanòfil M. Robin, tots els quals manifestaren ses simpaties per la tasca de l'«A. C.» en sa campanya de vera catalanisació d'aquest tros de nostra vella Catalunya.

LLUIS DE MONTANER

Festes y sports

Tir de colom

El dia 8 del que som, a l'arribada d'alguns tiradors de Valencia, se celebrà la quarta tirada oficial, que organisa aquest any la «Real Asociación de Cazadores».

Se tirà primer una «poule» a un colom que fou dividida pels senyors Olmos, Domingo (C.), Carsi, Rocamora, Clavé, Conde (D.), Casanovas (M.), al sisè colom. 28 tiradors se disputaren després la Copa oferta pel marquès de Mariana, d'estil Imperi; aquests foren els senyors Santonja, Olmos, Domingo (C.), Carsi, Carles (J.), Rocamora, marquès de Nájera, duc de Tarancon, Caminals, Burés, Giroux, Oller, Gol, Miret, Clavé, Laporta, Sisters, Aviol Bernujillo, Samà, Gorina, Conde (D.), Masana, Feliu (J.), Casanovas (M.), Torres, Gener y Garriga.

Sense cap cero mataren els 7 coloms els senyors Masana y Carles (J.), que en emocionant lluita, arribaren a l'onzè, escapànseli an en Carles y matantlo en Masana, lo que li valgué una ovació, guanyant la Copa y 700 pessetes, y el senyor Carles medalla de plata y 35 pessetes.

Se concertà després una «poule» entre 29 tiradors, que se la partiren al novè colom els senyors Samà y Masana.

El dia 9 era brillant l'aspecte que oferien les tribunes al donar comens a les proves d'aquest dia.

A la «poule» de prova s'hi suscribiren 32 tiradors, essent dividida al quart colom entre'ls senyors Verdaguer, Casanovas (A.), Cende (D.), Caminals, marquès de Villaviciosa, Olmos, Gal, Pous (J.), Carles (J.) y marquès de Nàjera.

Se procedí a la subasta d'escopetes, y les que arribaren a major preu foren les del duc de Tarancon y marquès de Villaviciosa, que's van rematar a 425 pessetes cada una, la del senyor Burés a 375 pessetes, la del senyor Dal a 300 pessetes, la dels senyors Ochoa y Carsi 275 pessetes cada una y la del marquès de la Escala 225 pessetes, les restants foren rematades en més petita quantitat, ascendint en conjunt a 4,400 pessetes. La rifa importà 4,620 pessetes o siguin 9,020 pessetes entre rifa y subasta.

Comensà a disputarse'l campionat, fins al setè colom, en el que hi prenen part 34 tiradors.

En la tarda del dia 10 continuaren les tirades en el polígon de la «Real Asociación de Cazadores».

Ab la «poule» de prova se va jugar una Copa, regal del senyor Gal, campió de Barcelona, en la qual prengueren part 30 tiradors, sospenentse a la segona tirada pera disputarse'l premi.

Pera la Copa de la Societat de Tir de Colom de Sevilla, se varen inscriurehi 31 tiradors, o siguin els senyors Sister, Domingo, Carsi, Miret, Caminals, Verdeguer, Oller, Conde, Gal, Burés, Masana, Laporta, Casanovas (M.), marquès de Monteflorido, López, Munné, Clavé, Girona (J.), marquès de Villaviciosa, Ochoa, Bermejillo, duc de Tarancón, marquesos de la Scala y de Nájera, Avial, Torres Gener (J. y F.), Santonja, Bofill y Garriga.

A la primera volta foren exclolts, per haver fet cero, 12 tiradors; en la segona, 6; en la setena, resten lluitant els senyors Conde (D.), que fa cero, Casanovas (M.), marquès de Montefiorido, Clavé, Bermejillo y marquès de Nàjera; el desè colom el matà'l senyor Casanovas, errant el tret el senyor Clavé, que ab aquell eren els únics que faltaven. El senyor Casanovas, per lo tant, va guanyar el primer premi, la Copa y medalla de plata y el senyor Clavé el segon premi, 775 pessetes y altres 387'50.

Després continuaren les tirades de la Copa Gal, que s'havia sospès. Fou molt disputada entre'ls senyors Burés y Pons.

Al 14 colom, que va errar el senyor Pons, quedà guanyador el senyor Burés, dividitse les 648 pessetes que importaven les entrades ab els senyors Pons y López C.

Després se tirà una «poule» a 30 metres prenenthi part 22 tiradors, dividintsela'ls senyors Laporta, Ochoa y Girona, repartintse 198 pessetes.

Una altra, en la que hi prengueren part 10 tiradors, se la dividiren els senyors Carsi, Masana y Ochoa.

Festival al Frontó

El festival organisat al Frontó, per la Societat «Sport Vasco» y que ab el concurs de l'Orfeó Donostiarra, tingué lloc ahir al matí, va superar les esperanses, fins dels més optimistes; canxa, primer pis y segon pis, tot estava materialment atapait, ple d'una gentada immensa, haventse aplegat en les llotgetes y cadires lo millor de la societat barcelonina.

Comensà el festival ab un partit de pilota, jugat entre'ls senyors J. Romagosa y J. Barguñó, rojos, contra A. López y A. Canals, blaus. Siga l'emoció que feu als jugadors veure aquella nombrosa gentada, ó sigui que's fixes in més en les noies boniques que en la pilota, lo cert es que tots ho feren bastant malament, sobre tot en Canals y en López, donc encara els rojos jugaren segurs guanyant el partit per 6 tantos. Després se procedí a la repartició de premis als guanyadors del campionat, que, com saben nostres llegidors, son: primer premi de parelles, senyors Gamboa y Salom; segon, Llopart y Barguñó, y tercer, Planas y Rovira; y els individuals, primer, Llompart, segon Barguñó, y tercer López, rebent aquests senyors de mans del president les magnífiques copes y medalles que'ls pertoca en; tot seguit entrà l'«Orfeón Donostiarra», essent rebut ab grans aplaudiments; li fou imposada una corbata y una medalla d'or, obsequi de la Societat «Sport Vasco», y després cantà una pessa del seu repertori y el «Guernikako-Arbola», que sigué escoltat ab religiosa atenció y a peu dret pels assistents a l'acte; una vegada acabaren se li feu una xardorosa ovación per lo inmillorablement que canten aquests simpàtics bilbaïns.

Despedits carinyosament els orfeonistes, se jugà l'altre partit de pilota anunciat entre en Planas y en García contra en Llopart y en Llompart, aquests jugadors, que ja són lo escullidet dels aficionats, jugaren molt bé, essent premiats ab aplaudiments ses boniques jugades que en aquest partit ja sovintejaren més que en l'altre; el guanyaren els primers per pocs tantos, retirantse la gent molt complascuda y desitjosa que's repeteixin més sovint aquestes festes d'art y sport que distreuen y interessen.

Teatres y Concerts

TEATRE DE NOVETATS. — *Amores y amoríos*, comedia en quatre actes, dels germans QUINTERO.

Don Leonci es un bon senyor dotat d'un envejable carácter y d'una més envejable fortuna. Don Alexandre es un excelent cavaller, fabricant, ric y vell company d'aquell. Don Leonci té un fill, don Alexandre té una filla. El fill de don Leonci, Joan Maria, es poeta, peró no un poeta decadent dels que ara s'estilen, als quals com que ningú enten pocs admiren, sinó un poeta de saló, una mena de Grilo, forsa admirat de les damiseles, ab les qui se mostra pródig en rimes, omplintloshi els vanos de quartetes y quintilles. La filla de don Alexandre es una adorable noia, d'un exaltat romanticisme; se sab de memoria els versos de Joan Maria y se passá els quatre actes de la comedia deint ab els ulls en blanc y ab un tó adolorit que us trenca el cor:

> «¿Quién te llevó de la rama
> que no estás en tu rosal?»

Está clar que si poseu una damisela romántica prop d'un poeta becqueriá l'enamorament es inevitable. Y axó es lo que li passa a la pobreta Isabel. Sortosament al poeta li succeeix lo mateix, y el primer acte d'«Amores y amoríos» s'acaba ab un idili en mitg d'un esplèndit jardí andalús, platejat per la blanca claror de la lluna.

Axó no es el teatre dels germans Quintero, y com que no ho es, quan cau el teló comensem a témer per l'éxit de la comedia, perquè un primer acte tan «démodée», ab tant romanticisme y ab tanta poesia no pot anunciar res de bó.

Segon acte. Som a Madrid. Aquí fem coneixensa ab uns quants amics aixelabrats del poeta Joan Maria, els quals, reunits a casa d'un tal Rafel, se disposen a celebrar ab un espléndit sopar el comiat que aquest dona a la seva solteria, puig a l'endemá té de contraure matrimoni. Diguem abans que no se'ns oblidi, que entre aquests amics hi ha un tal «Moyita», el tipu més ben dibuixat de la comedia, un xicot cándi, ingenu, enamorat de la seva dona, que está sempre a punt de vantar les excelencies y els vots de la vida conjugal, que vol casar a tothom y a qui pera esser felís sols li falta que la seva Aurora li dongui un fill, puig fa tres anys que es casat, no té successió y els amics y les amigues li amarguen l'existencia preguntantli a cada punt si a casa seva «no hi ha novetat». Aquest personatge, deliciosament cómic, un xic caricaturisat, peró sens dubte ben apuntat, es lo únic elogiable de l'obra y per axó hem procurat que no ens passés per alt. Seguim.

En el transcurs d'aquest acte'ns enterem de dues coses: de que'l poeta y Isabel han renyit perqué aquesta ha tingut coneixement de certes infidelitats d'aquell, massa admirador del sexe femení, y de que Isabel té un pretendent, lo qual a Joan Maria li causa un dolorós efecte, puig, malgrat tot, segueix estimant a la seva expromesa y admiradora.

Y a l'arribar aquí ja endevinem lo que va a succeir en els dos actes restants. Joan Maria y Isabel tindran una escena en la que aquesta li fará retret de les seves inconstancies y aquell li jurará en vers y en prosa que'l seu amor sols es pera ella. Isabel se deixará convéncer, perqué a les dones enamorades fácilment se les convens, y la cosa s'acabará ab unes noces, que es la millor manera de acabar una comedia. Y efectivament, axí s'acaba «Amores y amoríos», y nosaltres quedem satisfets y orgullosos de la nostra perspicacia.

Una part de la crítica, no sabem si per créureho honradament axí o per esperit de «reventisme», ha vingut censurant sistemáticament el teatre dels Quintero, calificantlo despectivament de frívol y de lleuger y féntloshi retret de que les seves produccions no tenen cap solidesa y de que sols poden aplaudirse a títul de passatemps. Els germans Quintero s'han deixat impressionar massa pels seus sistemátics detractors y d'aquí que, de temps en temps, apareixin ab qualque obra en la qual se volen sortir de lo que es la característica de la seva producció: la comedia entretinguda, lleugera, brodada ab trets de bon humor y de enginy y ab cómics personatges, sense complicacions psicológiques.

«Amores y amoríos» es una d'aquestes temptatives y per cert de les menys afortunades. Han volgut fer una gran comedia romántica y els ha sortit una obra artificiosa, d'un artificiosisme massa esclatant pera que sigui tolerable. Lo únic bó de l'obra es justament lo que en la mateixa es secondari: qualques escenes episódiques, ben mogudes, escrites ab enginy y que porten el segell de la seva personalitat.

Els germans Quintero obraran molt discretament tancant les orelles a certa part de la crítica massa interessada en llensarlos al fracás, y no moventse de la seva órbita, órbita que pot esser més gran o més petita, peró que quan no se surten d'ella tenen el triomf assegurat.

La companyia del teatre de la Comedia doná a «Amores y amoríos» una interpretació de conjunt forsa encertada y el senyor Vilches feu un «Moyita» tan cándi, tan ingenu y tan deliciosament cómic com els autors de la comedia l'imaginaren.

R. C.

TEATRE NOU.—*Marit enganyat, home afortunat*, «vaudeville» en tres actes, d'HENRY KEROUL y ALBERT BARRÉ.

Fent «vaudeville» el teatre Nou ha entronisat el catalá al Paralel. Fa poc temps que semblava impossible que en aquells teatres de la popular barriada pogués mai parlarshi en catalá, ni representarshi escenes senyorívoles y de discreteig, vestint els artistes trajos rics y ben tallats. Avui ja es tot al revés: fent catalá s'omple un teatre y es aquest teatre el que reuneix sempre més nombre d'espectadors. Les escenes de discreteig triomfen y els artistes poden vestir senyorívolament...

Direu que axó no es un triomf de l'escena catalana, sinó de lo picaresc francés trasplantat a nostra terra. Que sigui lo que's vulgui, peró el fet es que'l teatre Nou ha pogut entronisar el catalá al Paralel.

Y ja havent comensat a traduir «vaudevilles», cal confessar que l'empresa del Nou ha sabut triar en el genre, ben discutible, certament.

Després del «Porteu res de pago?...» ens donen «El marit enganyat, home afortunat», que com a obra picaresca reuneix innegables condicions.

«Marit enganyat, home afortunat», si es com a picaresca una obra notable, no ho es pas tant com a obra teatral. Hi han defectes de construcció lamentables y fins alguns personatges no's dibuixen tant com necessita un «vaudeville».

En quant a l'interpretació, cal senyalar com sempre, en primer lloc a la Xirgu, que está espiritualment deliciosa. Després la Pla, hermosa y encaixada. En Santpere, Nolla y altres, els noms dels quals no recordem. En conjunt se ressentí l'interpretació de poc moviment, de poca agilitat. — X.

Botlletí del Treball

LA VAGA DELS PICAPEDRERS

El Sindicat Productor d'Obrers picapedrers ens prega la publicació de lo següent:

«Hemos de poner en conocimiento de la opinión pública un caso que se registra en nuestra Sociedad y que quizá por lo inaudito no se registran muchos en la historia del societarismo actual.

La Sociedad de Picapedreros hartos sus individuos de sufrir el yugo de un encargado que dirige las obras del contratista Francisco Daura, pusiéronle á éste en conocimiento, no exigiéndole otra condición, que dicho encargado se había de asociar como los demás que pertenecemos á este oficio en la localidad, y en vez de atender la cuestión despidió á la Comisión que fué á darle conocimiento con dicho patrono. Puestas las cosas en terreno áspero y no aviniéndose el encargado á cumplir con los deberes de socio, púsole al contratista la condición que no podía aquel individuo continuar siendo encargado, de lo contrario él sería responsable de lo que pudiera sobrevenir, y sobrevino la huelga, pero de que índole será ésta que los mismos que ayer despotricaban contra dicho encargado, tratándole y amenazándole «soto voce», hoy están desempeñando el triste papel de esquirols con un total de 27 desgraciados. Es más, catequizados esos obreros por el contratista, se han avenido á sentenciarse ellos mismos, suscribiendo y firmando un documento que es el «Inri» que han de llevar en la frente esos aherrojados á la miseria.

El documento dice lo siguiente:

«Al Sindicato Protector de obreros picapedreros de Barcelona. Los abajo firmados, individuos de esta Sociedad, protestan de la forma arbitraria con que se ha llevado el acuerdo de la misma declarando la huelga parcial en la casa Daura, por considerar dicho acuerdo arbitrario y si se quiere antihumano. Así resulta quitar el derecho á los obreros del citado contratista de trabajar con él, recursos sólo empleados por los burgueses que detestamos. Esperamos, pues, de esta Sociedad que solucione el conflicto de forma que no esté reñida con la solidaridad. Por lo tanto, si no encuentra arreglo, nos consideramos desligados y continuaremos trabajando.»

Firman dicho documento 27 desgraciados. No decimos más por hoy, siendo este el principio de nuestra campaña que ha de ser larga en pro de la justicia.

Por el Sindicato Productor de obreros picapedreros.—La Junta.»

Hi ha el segell del «Sindicato productor de obreros picapedreros de Barcelona.

ELS COTXERS

La J. D. de la Societat d'Obrers cotxers «La Fraternal», convoca a tots els socis a la reunió general extraordinaria, que tindrá lloc demá a les deu de la nit, en el local del carrer d'Aribau, 21, interior, pera tractar de l'ordre del dia següent:

Primer: conveniencia de concedir una amplia amnistia a quants desitgin ingressar a la Societat.

Segon: lectura de les bases projectades per la Comissió pera presentarles als amos de cotxeries.

Tercer: donar coneixement dels acords presos per «L'Energia» respecte a la darrera reunió de socis y no socis.

Quart: assumptes d'interés pera la bona marxa de «La Fraternal».

Per esser de molta importancia alguns dels punts que deuran tractarse, es d'esperar que ni un tant sols dels associats mancará a la reunió.

ELS CONFITERS

La Societat d'operaris confiters y pastissers celebrará junta general extraordinaria, a les nou de la nit, en son estatge social, Portaferrissa, 15, principal, pera tractar assumptes d'importancia pera'ls confiters.

ELS PINTORS DECORADORS

La Societat d'obrers pintors decoradors ens prega la publicació d'aquestes ratlles:

«Aquesta Societat ab motiu de l'acord de l'Ajuntament de fer pintar alguns edificis públics, va passar una instancia a la Comissió encarregada de dits treballs, solicitant que'ls obrers empleats en aquests fossin associats y en alguna de les Societats constituides a Barcelona o els seus entorns, ab carácter de resistencia.

Y com sigui que fins avui encara no s'ha dignat contestar, aquesta Societat recorda a dita Comissió que si son aimants de l'obrer tinguin present lo solicitat per la mateixa.—La Junta.»

CRISI OBRERA

Retallem d'«El Autonomista» de Girona:

«Los obreros corcho-taponeros de Palafrugell han acordado hacer solamente cuatro jornales semanales á fin de que todos puedan trabajar.

A pesar de esto se dice que en breve serán despedidos buen número de operarios de la importante fábrica de Miquel, Vincke y Meyer.

Si no se estudia la manera de conjurar la crisis porque atraviesa dicha industria, es de temer fundadamente que sobrevendrán días de miseria en comarcas como la bajo-ampurdanesa que vive exclusivamente de la producción de tapones de corcho.»

ELS TRIBRNALS INDUSTRIALS

La Junta Local de Reformes Socials, en conformitat ab lo establert en el procediment pera la elecció de Jurats del Tribunal Industrial y del Consell de Conciliació y Arbitratge, ha procedit ja al nomenament dels presidents y dels interventors que han de formar les Meses de votació dels respectius colegis, y se reunirá el dia 15 dels corrents, a la Sala de sessions de Casa la Ciutat, a les deu del matí, pera la proclamació dels candidats que proposin, respectivament, les Societats patronals y les obreres, als efectes de l'article 29, y dels números 1, 2 y 4 de l'article 28 de la Lley electoral pera regidors y de l'article 24 de la mateixa, modificat en les Bases electorals aprovades.

La Junta ha publicat l'alocució seguent:

«Convocado el Cuerpo electoral á la votación de Jurados del Tribunal Industrial para el día 19 de Junio próximo los obreros, y para el día 21 del mismo mes, los patronos, y con el objeto de que los electores de los Distritos judiciales de esta capital tengan noticia exacta de la situación de los locales designados por esta Junta para instalar los Colegios en que habrán de emitir el voto, se anuncia por medio de este edicto, la expresada designación, que es la siguiente:

Distrito 1.º Municipal. — Calle de Ginebra, 15, 1.º, 1.ª — El Colegio de los patronos y el Colegio 1.º de los obreros. En el mismo local se instalará el 2.º Colegio de los obreros.

Distrito 2.º — Plaza de Santa Catalina, Cuartelillo de Bomberos. — El Colegio de los patronos y el Colegio 1.º de este Distrito de los obreros. En el mismo local se instalará el 2.º Colegio de los obreros.

Distrito 3.º — Calle de Marlet, 1, principal. — El Colegio de los patronos y el Colegio de este Distrito de los obreros.

Distrito 4.º — Calle del Bruc, 102, Escuela municipal. — El Colegio de los patronos y el Colegio de los obreros.

Distrito 5.º—Calle del Conde del Asalto, 57, 1.º, Escuela de niños. — El Colegio de los patronos y el Colegio 1.º de los obreros. El Colegio 2.º de los obreros en la calle de Sadurní, 13, Colegio.

Distrito 6.º—Calle de Cortes, 568, Escuela de niños.—El Colegio de los patronos y el Colegio 1.º de los obreros. El Colegio 2.º de los obreros en la calle de Casanovas, 36, Escuela de párvulos.

Distrito 7.º — Calle de Sarriá, 15, bajos, Escuela de párvulos. — El Colegio de los patronos y el Colegio 1.º de los obreros. En el mismo local se instalarán los Colegios 2.º y 3.º de los obreros.

Distrito 8.º — Calle de Salmerón, 211, Escuela de niños. — El Colegio de los patronos y el de los obreros. Los electores de Sarriá votarán en este Colegio.

Distrito 10.º — Calle de las Escuelas, 4, Escuela de niños.—El Colegio de los patronos y el de los obreros. El Colegio 2.º de los obreros en el 19 de la propia calle.

Badalona.—Calle de San Anastasio, 61. — El Colegio de los patronos y el de los obreros.»

Els adobs y la producció del blat de moro

Encara que Espanya destina al cultiu del moresc o blat de moro 500.000 hectaries, no produim prou pera satisfer el consum nacional. Bona prova n'es que segons les estatístiques de les Duanes, importen tots els anys blat de moro de l'extranger per valor de 12 milions de pessetes (promitg d'un quinquenni).

Y aixó no obeeix a que l'aria sigui massa petita, puig si obtinguessim les cullites que's consegueixen en altres paisos, ens sobraria blat de moro pel consum interior; peró resulta que la producció mitja de dit cereal, per hectaria, no arriba molts anys a mil kilograms y gairebé mai passa de 1,500 kilograms. Si aconseguissim que'l rendiment mitg pugés a 2,500 kilograms per hectaria, que no es demanar gaire, n'hi hauria lo suficient pera el consum interior y podriem exportar 4 milions de quintars métrics cada any.

Pera aixó no més caldria abonar el blat de moro en deguda forma, cosa que per desgracia fan pocs agricultors. Els adobs químics produeixen en efecte un resultat extraordinari en el cultiu que'ns ocupa, com ho demostren les xifres relatives a assaigs fets en Espanya:

EXPERIMENTADORS	Producció de moresc per hect.ª En una parcela sense abonament químic	Producció de moresc per hect.ª En una parcela sense abonament químic complet
D. Pascual Llorens (Alacant)	1,900 kilos	6,460 kilos
D. Joan Borrell (Barcelona	442 »	3,857 »
D. Miquel López Sánchez (Granada) . .	1,760 »	3,700 »
D. Lluis Ramón López (Lugo)	1,150 »	2,530 »
D. Josep Antonino Fernàndez (Oviedo) . .	1,250 »	2,500 »
Don Lluis Presa Viso (Pontevedra) . . .	1,550 »	5,525 »
D. Manuel G. Cagiga (Santander). . . .	1,472 »	2,668 »

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, puig estableixen d'una manera patent que si adobessim el blat de moro en deguda forma, no tindriem necessitat de comprar gra d'aquest cereal a l'extranger per valor de 12 milions de pessetes.

Quins adobs empleen aquests experimentadors? Doncs, senzillament, fórmules generals que en la práctica han resultat sempre satisfactories y que poden trobarse en qualsevol tractat d'adobs. Són les seguents:

1—Superfosfat 18[20.	300 a 400 kgs. per hect.ª
2—Sulfat de potassa o clorur potàsic. .	150 a 200 » » »
3—Sulfat d'amoniac. .	100 a 150 » » »
4—Nitrat de sosa o de cals. . . . , ...	100 a 150 » « »

Les tres primeres materies, després de barrejades, se distribueixen en els solcs destinats a la sembra o bé uniformement a voleig abans de sembrar el cereal. El nitrat s'espargeix superficialment y sense enterrarlo quan apareixen les primeres flors mascles o «penatxos».

CAMPANYA PELS PRESOS

UN MITING

Les entitats lliberals, obreres y cooperatives d'aquest districte celebraren ahir al matí al teatre Montera de la plassa d'Espanya un important miting pera recabar fondos pels presos y exilats y fer patent l'injusticia de que encara restin a les presons tants ciutadans pels fets de Juliol.

Presidí el company Albert, de Solidaritat Obrera. Parlá en primer terme en Gardó qui atacá durament al Govern que encara deixa intranquils més de 100 families que's veuen privades dels sers més estimats.

El company Bueso, de la Comissió, prometé treballar ab tots els medis pera lograr que'ls tancats y exilats retornin á les seves llars. Demaná al poble que no desmayi en la campanya, que ab energia y voluntat s'haurá de véncer.

En Comaposada parlá en nom dels socialistes, condolguentse de la falta d'organisació de la classe obrera; instigá a la revolució de les conciencies individual y colectiva pera prepararles pera próximes y fortes lluites.

Confia en la vinenta campanya parlamentaria dels representants republicans y socialistes.

En Batalla, en nom dels republicans de l'esquerra, comensa per disculpar an en Pere Corominas si no prenia part en aquell acte, doncs altres ocupacions polítiques li privaven. El próxim dissabte al miting de Sang Nova parlará en Corominas de la campanya a seguir en el Parlament espanyol y principalment a favor dels presos y exilats.

En Santamaría usá de la paraula en representació del partit radical. Fuetejá als reaccionaris que sols saben fer feina destructora. Creu que al Parlament espanyol tots els republicans y socialistes sabran complir el seu dever; si així no fos, el poble sabria abandonar aquests procediments pels revolucionaris. «Comensi qui vulgui al Congrés a plantejar aquesta qüestió, no importa'l nom ni la filiació política, lo cert es que tots sabran complir el seu dever si recorden lluites passades.»

Finalisá l'acte el company Albert qui després de llegir una carta den Castellote en la qual queixa del seu empresonament, manifesta que vingui lo que vingui estaven disposats a que la campanya pro-presos continui y acabi a satisfacció del proletariat y de la justicia.

La gentada que omplia el local desfilá en mitg d'un ordre complet.

CONFERENCIA INTERESSANT

En el local de l'important entitat Unió Industrial hi va tenir lloc darrerament la continuació de la notable conferencia que hi doná el distingit director de la Escola Textil de Badalona, nostre estimat amic don P. Rodón y Amigó, sobre'l tema «Noves orientacions en l'ensenyansa textil».

En dita segona conferencia va demostrar clarament el senyor Rodón, com mitjansant el cálcul aritmétic podria enunciarse també, prescindint de tota mena de gráfics, els lligaments-resultats produits per la combinació de remitits calcajats mixtes o compostos aplicats a armadures d'ordre simple o compost, resolvent totes les diverses operacions en cada un dels diferents casos que poden presentarse per medi de les progressions aritmétiques, en les quals basa la totalitat de regles de son modern y científic sistema d'ensenyansa.

A l'acabar la part técnica de la seva important conferencia, el distingit professor badaloní va resumir breument tot lo explicat en abdues conferencies, en les quals ha deixat abastament demostrat, com va anunciar al comensament, la possibilitat de reformar l'ensenyansa textil en un sentit verament científic y que estigui en consonancia ab les necessitats de l'ensenyansa actual, puig la rutina que s'ha observat fins el present en els diversos sistemes d'ensenyansa es impropria del concepte enlairat que s'ha donat a les Escoles Superiors d'industries, en les quals l'Estat otorga el títul d'enginyer textil y no deu entrar, baix cap concepte, dintre'l modern pla d'una ensenyansa superior, quan se té la justa y plausible pretensió de crear a Barcelona una Universitat industrial.

A l'acabar el senyor Rodón la seva eloqüent peroració fou molt aplaudit pels nombrosos concorrents que varen assistir a la seva interessant conferencia, entre'ls quals s'hi veien industrials, directors de fábrica, teórics, dibuixants, professors textils y alguns catedrátics de nostres escoles especials.

DE L'AJUNTAMENT

A Belles Arts

Ahir al matí comensá a cumplirse l'acord de donar als obrers entrada franca a l'Exposició els diumenges al matí. Hi concorregué molt element obrer, en obsequi del qual executá algunes obres en els orgues eléctrics, el senyor director de la banda municipal de San Sebastián.

INFORMACIO DE BARCELONA

CARNET D'AVUI.—A dos quarts de deu del vespre: Conferencia del senyor Martí Miralles a l'A. de Jurisprudencia.—Miting per la llibertat de cultes al C. N. R. de Sant Martí.

Ahir al mitgdia el personal de la vella y acreditada companyia d'assegurances sobre la vida y contra incendis «La Unión y el Fénix Español», va obsequiar ab un banquet al Mundial Palace al seu quefe el subdirector a Catalunya de l'esmentada Companyia don Antoni Cabrer Sagan, persona molt coneguda en el ram d'assegurances.

Els comensals deurien esser uns 90, compranthi els representants de la prempsa local.

Acabat l'esplendit banquet—admirablement servit per la casa—els senyors Enric Colom, Vidal, Bertrán, Ferinós, Pujol, Sánchez, Vera, Fernández (F), García, Gabarró, Graells, Briones, Fernández (M.), Urribarri y Ramentol, expressaren ab sentides paraules l'afecte y el respecte que tot el personal de la casa té pel senyor Cabrer, y aquest, després d'unes quantes paraules més del periodista senyor Rosselló, agraí, ab l'emoció als llavis, aquella carinyosíssima demostració de simpatía que li havien tributat els seus subordinats.

La festa fou simpática de debó.

El «menú» del banquet estava contingut en unes targes, diferentes pera cada comensal, molt artísticament pintades per la filla de l'homenatjat, la distingida y bella senyoreta Mercé Cabrer, la qual demostrá esser una notable dibuixanta y millor colorista.

—No oblideu que la casa que ven a preus indiscutibles les banyeres, calentadors, lavabos, etc., es la que ofereix els waters a 25 pessetes. LACOMA GERMANS, passeig Sant Joan, número 44.

Vida corporativa

S'ha constituit un Sindicat de l'Associació de banquers de Barcelona, ab l'objecte principal de facilitar l'emissió d'accions y obligacions a les societats, corporacions y a l'Estat.

El capital es d'un milió de pessetes, dividit en 200 accions.

L'Institut Homeopátic celebrará sessió científica demá a les deu de la nit. El doctor Balarí, explanará'l tema «Rabia y son tractament homeopátic».

L'Associació Artística de Joieria y Argenteria invita als que desitgin pendre part en els concursos organisats per la mateixa a que passin a recullir les bases dels mateixos, al local social (Boria, 17, principal), els dies feiners de dos quarts de vuit a dos quarts de nou de la nit fins a darrer del mes que som.

Molt interessant va resultar la conferencia que ans d'ahir va donar el doctor Ballester en el Colegi de Farmacéutics de Barcelona, disertant sobre'l tema «Excés de farmacies; modo de limitarles».

Després d'ocuparse el conferenciant de l'estat actual de la Farmacia y de l'imperiosa necessitat de la seva limitació, va indicar ab interessants datos els medis més adequats pera realisar dit projecte. El doctor Ballester fou molt aplaudit.

En el «Centre Excursionista de Catalunya» el senyor don Joan Danés y Vernedas, doná el passat divendres aquella conferencia previament anunciada, referint «Una nit de Sant Joan al Pirineu (Puigmal)». L'auditori, que era forsa nombrós, mercés a la ben escrita y detallada ressenya de la excursió, pogué efectuarla imaginativament mercés a les descripcions y noticies donades referents a l'itinerari seguit desde la Vall de Ribes fins al retorn a Sant Joan de les Abadesses. Contribuí molt a interessar la concorrencia les moltes vistes fotográfiques que's projectaren relatives als variats paisatges, a la part artística y demés que sia digne de l'atenció de qui visiti les encontrades que's comprenen en aquell recorregut: desde la Vall de Ribes, comprés el santuari de Nuria, les altures de Ull de Ter y Puigmal, retornant a Sant Joan de les Abadesses, de quina població ne doná extenses noticies históriques referents a la mateixa y especialment de son antic monestir.

La concorrencia no escassejá sos aplaudiments y felicitacions ben merescuts.

—El darrer dimars en el mateix Centre tingué lloc la tercera Conferencia del cicle pera honorar la recordansa del Rei En Martí, ab motiu del cinqué centenari de la seva mort. Fou llegir un bell y curiós treball sobre'l tema: «Desde dalt del campanar del Pí.—Records del darrer Rei del casal de Barcelona», escrit pel senyor en Ramón Comas, qui conduí el selecte auditori a l'iglesia de Nostra Dona de Santa María del Pí, aont feu veure el reliquiari contenidor d'una grossa partida de la Vera Creu donada pel papa Benet XIII a nostre Rei allavors de sa visita a Avinyó. Descrigué l'hermós cloquer de la susdita iglesia bastit a les darreries del XIV segle, lo qual be es quelcom semblant al «Miquelet de Valencia», es empró molt més bell y elegant de línies y de construcció més antiga.

De dalt del susdit cloquer, mostrá el diorama de la nostra ciutat al XIV segle de la «excelsa Barcelona», com nomenava el més catalá y barceloní dels nostres Reis. Enclosá en l'ample perímetre de la Mar, Rambles, Portal de l'Angel, Sant Pere, Portal de Sant Daniel y Baluart de Llevant, presentava aspecte distint y característic a quiscun barri: senyorial a l'entrar per la Portaferrissa, Portal de l'Angel y Junqueras, brunzia com rusc d'abelles en els barris de tráfec comercial y marítim com la Ribera, més barrejat y d'aspecte menestral y agrícol per la Boqueria y Portal Nou. Pintá gráficament els antics carrers gairebé de disposició igual a la d'ara, empró d'aspecte alegroi y voleiats, car llevors les construccions més altes comptaven sols dos pisos y eren voltades de terrats y de jardins. Més tart els dits carrers foren enlletgits per construccions y bastiments superposats fins a esdevenir els actuals carrerons focs y tristois. Parlá de Valldaura y Bellesguart, cases de camp de nostre rei, en la segona de les quals passá els darrers y més dolorosos anys de la seva vida. Digué com el Rei En Martí havia regalada a la nostra Seu una Santa Espina donada pel rei de Fransa a la seva mare; colocá la primera pedra de l'Hospital de Santa Creu, se feu protector dels Estudis universitaris y fundá la taula dels comuns depósits.

La conferencia fou molt interessant per la quantitat de datos y fets que'l senyor Comas aportá demostrant posseir gran coneixement de l'época. Una calorosa y perllongada salva d'aplaudiments esclatá adés finida la lectura, entre la selecta concorrencia a dit acte.

—Entre'ls socis d'aquest Centre hi regna gran entusiasme per concórrer al gran Aplec excursionista que tindrá lloc a Poblet el dia 26 del corrent, essent ja molt nombroses les inscripcions rebudes y entre elles les de distingides senyoretes així de Bracelona com de diferentes poblacions de Catalunya.

La Junta Directiva de l'Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, reunida darrerament, s'ha ocupat novament ab l'atenció que l'assumpte mereix, del propósit que ha anunciat el Govern de reformar la llei de plagues del camp.

Tota vegada que aixó podria portar grans perjudicis als agricultors per desnaturalisarse del tot el servei creat per la vigent llei, enten l'Institut que en el cas de que l'Hisenda s'encarregui del cobrament, se té que fer prevaléixer el criteri de que directa y immediatament deuen ingressar en els Consells provincials de Agricultura y Remaderia els fondos en cada provincia recaudats, a fi de que cada provincia pugui disposar dels que li corresponguin en el moment en que's presenti la necessitat de combatre una plaga.

S'ocupa, aiximateix, la Junta de l'Institut, del Congrés internacional d'Agricultura que ha de celebrarse l'any vinent a Madrid, y de les comunicacions que ha rebut ab aquest efecte del senyor comte de Montornés, delegat a Espanya de la Comissió internacional d'Agricultura de París.

S'ha convocat a Madrid pera el dia 17 de l'actual als representants de les entitats organisadores del Congrés, y no podent assistir a dita reunió el president de l'Institut senyor Raventós, portará sa representació el senyor Girona.

L'Unió Industrial (Alvarez, 6, principal) organisa una interessant excursió pera el dia 26 del que som a la fabril població de Vilanova y Geltrú. Dita excursió tindrá per objecte visitar l'Escola Superior d'industries d'aquella localitat, una important fábrica de construccions eléctriques y segurament alguna fábrica textil.

A la Secretaría de l'entitat, de set a vuit de la nit, se donaran tota mena de detalls sobre l'excursió.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

Lletres y Arts

El jove y laboriós escriptor fundador de la Biblioteca «Amor y Lletres», senyor A. Calderer Morales ha donat a la prempsa un nou llibre «De l'amor parlat a l'amor escrit», estudi de psicologia femenina que, segons antecedents, constituirá un nou éxit per l'autor.

En el carrer de Sant Pau número 64 s'ha obert al públic una elegant y espaiosa sala baix el nom de «L'Argentina», destinada a cinematógraf y varietés.

El lloc hont ha estat emplassat el nou cinematógraf y les bones condicions que l'adornen fan preveure que's veurá molt concorregut.

—Se fa bona digestió prenent una tassa de Malte Kneipp, después de menjar. Se ven en drogueries, queviures y herboristeries. Tast a 15 céntims tassa. Kiosco Canaletes y Cafè Brasil. Rambla Mitg.

Avui, al vespre, l'«Orfeó Donostiarra» donará en el Palau de la Música Catalana un concert extraordinari de despedida. L'Orfeó Catalá prestará son concurs an aquest concert; en prova de consideració als seus colegues bascs, cantará quatre composicions del seu repertori. Al mateix temps l'organista senyor Gabiola interpretará obres d'orga, entre elles una de la seva composició. El despatx de localitats pera aquest concert estará obert avui, diumenge, de quatre a vuit de la tarda y de nou a onze de la nit en l'Administració del Palau de la Música Catalana (entrada pel passatge de l'Orfeó Catalá). Els senyors abonats als concerts de l'Orfeó Donostiarra y els senyors socis de l'Orfeó Catalá podran adquirir localitats a preus especials, a Comptaduria.

Accedint als desitjos de diversos socis del Círcol Artístic, la Junta Directiva del mateix ha acordat prorrogar fins el dia 20 la clausura de l'Exposició oberta en sos salons.

Se podrá visitar tots els dies de onze a una del mitgdia y de quatre a set de la tarda.

—BANYERES LAVABOS
WATER-CLOSETS, etc.,
a preus sense competencia
JAUME SAURET, PELAI, 7.

Sombrereria F. Guarro. Carme, 25

Fets diversos

Un nen de dos anys, nomenat Vicens Julián Alvarez, fill de Juliá y Maria, domiciliats al carrer de Wad-Ras, 51, botiga, per un descuit dels seus pares, va agafar una botella que contenia benzina, bebentne una bona quantitat y intoxicantse greument. Fou auxiliat pel metge mateix de la familia, el qual doná compte del fet a l'autoritat.

Telegrames y telefonemes

MADRID

UN QUADRO DE VALOR

El governador de Lugo ha dirigit al ministre d'Instrucció pública una consulta respecte a un quadro artístic de gran valor titulat «Els dos reis», que's conserva en les Escoles Pies de Monforte y el qual es reclamat per l'embaixada alemanya que assegura fou adquirit en una subasta.

El ministre li ha contestat que impedeixi l'entrega fins a enterarse de l'assumpte.

NOTICIES DE MELILLA

Melilla. — Ha marxat el vapor «Mahó» conduint tres companyies de Saboia.

Les han despedit els generals Marina, Arizon y Carrasco.

Queden dues companyies de Wad Ras pera embarcar.

—El regiment de Guipúzcoa ha marxat a Taurit, el de Ciudad Rodrigo a l'Atalayon, dues bateries del desé montat a Nador y el regiment de Chiclana ha pujat a l'Hasdi, escortant un convoi de municions.

—En els tallers dels blocs de la Junta d'Obres del Port se treballa dia y nit pera activar les obres d'aquest.

LO QUE DIU LA PREMPSA

"EL IMPARCIAL"

Aquest diari ofereix al senyor Canalejas l'exemple d'Alemanya en les qüestions ab el Vaticà.

Li fa observar les desconsideracions que aquest té ab Espanya mentres s'ha apresurat a satisfer a Alemanya en la rectificació que'l Govern d'aquesta nació li exigí, arribant fins a sospendres les festes de Sant Carles Borromeo pera no molestar als protestants.

"ESPAÑA NUEVA"

Fa notar aquest diari que cap disposició de caràcter anticlerical de les publicades aquests dies, apareix firmada per don Alfons.

LES ORDRES RELIGIOSES

S'assegura que tan prompte com quedi constituit el Congrés, el senyor Canalejas presentarà un projecte de llei proibint que s'estableixin a Espanya noves congregacions religioses.

DIMITIRÁ EN MERINO?

Tampoc avui ha assistit el senyor Merino al seu despatx del ministeri.

Els seus amics diuen que està malalt, però se creu que lo que passa es que està preparant la seva dimissió, que fundamentarà en motius de salut, puig se apropa el moment de l'obertura de les Corts y el senyor Merino sembla que no està disposat a fer front a la campanya parlamentaria.

UNA DIMISSIÓ

Un periòdic assegura que avui ha dimitit el senyor Latorre, subsecretari de Governació.

JUGADES DE BORSA

La prempsa comenta unes suposades jugades de Borsa que s'han realisat aquests dies per part de certes persones que intervenen en la política.

EN CANALEJAS

El senyor Canalejas ha passat el matí d'avui en el seu domicili treballant en diversos assumptes de govern y preparant alguns treballs parlamentaris.

L'han visitat els senyors García Prieto y Valarino, cambiant impressions respecte a qüestions dels seus respectius departaments.

Ab el senyor García Prieto parlà de les qüestions pendentes ab el Vaticà, informantlo aquest de les noticies que li ha comunicat el senyor Ojeda.

EN MONTERO RIOS

Ha arribat el senyor Montero Ríos.

Han acudit a rèbrel a l'estació nombrosos diputats y senadors.

LA FISCALÍA DEL SUPREM

Els amics del senyor Ruiz Giménez insisteixen en que aquest ha dimitit irrevocablement la fiscalia del Tribunal Suprem pera desempenyar la vispresidencia del Congrés.

Encara que'ls càrregs són compatibles ha dimitit per delicadesa.

S'indica pera substituirlo en la fiscalia al senyor Alonso Castrillo.

EL CONSELL DE DEMÀ

Demà se reuniran els ministres en Consell.

Aquest se dedicarà principalment a ultimar els preparatius parlamentaris.

ASSAMBLEA AGRARIA

Alcalà de Henares. — Presidida pel senyor Calbeton, s'ha celebrat una assamblea agraria.

Hi han assistit representacions de les Cambres agrícoles de Castella y Llevant y una gran concorrencia.

S'han pronunciat eloqüents discursos encaminats a fomentar la protecció a l'agricultura.

El senyor Calbetón ha exposat el seu plan-programa d'obres hidràuliques que presenta l'actual Govern.

Se construiran nombrosos canals y estanys lo qual pot esser base de la regeneració agrícola de Castella.

DON JAUME

La prempsa publica un telegrama de Bilbao assegurant que don Jaume està apenadíssim per haverlo desheretat el seu pare.

Donya Berta's nega a entregarli el quarto de banderes del palau de Venecia.

ELS DICTAMENS DEL SUPREM

En el Congrés sols falta rebre l'acta de Tenerife, que encara no ha estat dictaminada pel Suprem.

Els ministerials insisteixen en que'ls dictamens del Suprem seran respectats en el Congrés y que aquest sols s'ocuparà en tot cas, d'aprovarlos.

BANQUET COMMEMORATIU

En els jardins del Parisiana s'ha verificat un banquet commemoratiu del vigessim aniversari de l'ingrés dels primers opositors en el Cós de correus.

Entre altres, ha parlat l'inspector general de Correus en nom del director general del Cós.

LA SESSIÓ D'OBERTURA

En el Congrés s'ultimen els preparatius pera la sessió d'obertura.

S'ha demanat un nombre considerable de paperetes pera assistirhi.

EL DESCANS DOMINICAL

A la Casa del Poble han celebrat un miting els dependents de comers y els d'ultramarins.

S'han pronunciat molts discursos protestant de l'incompliment de la llei del descans dominical.

MANIFESTACIÓ, BARALLA, TRETS Y FERITS

Valencia. — Aquest matí s'ha celebrat l'anunciada manifestació republicana pera entregar al governador les conclusions aprovades en el miting anticlerical del diumenge passat.

Hi ha figurat una gran gernació, els diputats Azzati y Bertran, regidors y comissions d'Alacant y Castelló portant 40 banderes.

Durant el trajecte s'ha produit una petita alarma perquè un individu ha protestat en veu alta de la manifestació.

Un cop disolta aquesta, al passar un grupu de manifestants per davant del Círcol carlí se cambiaren entre aquells y els socis d'aquest frases ofensives, entaulantse al carrer una lluita a bofetades y a cops de bastó.

Aixó ha produit una gran confusió.

Algunes senyores s'han desmaiat y se han tancat els establiments.

També s'han sentit alguns trets, ignorantse d'aont han sortit.

Hi han hagut diversos ferits.

Un d'ells fou curat d'una ferida de bala que rebé en una cama, a la casa de socors.

UN BANQUET

En el café de Fornos s'ha celebrat el banquet ab que'l Colegi d'advocats ha obsequiat als seus companys elegits diputats a Corts.

MÉS DETALLS DELS SUCCESSOS DE VALENCIA

Valencia. — Se coneixen alguns detalls dels successos que hi han hagut a Valencia ab motiu de la manifestació.

Un grupu de republicans ha apedregat el círcol carlí trencant tots els vidres.

Els socis d'aquell fugiren apressadament.

La guardia civil disolgué els grupus.

En els primers moments de sonar els trets se cregué que hi havien molts morts y ferits.

Després s'ha vist que'ls ferits han sigut tres els quals han estat curats a la casa de socors, essent detinguts.

Ara regna tranquilitat.

El jutjat ha comensat a instruir diligencies.

S'han practicat moltes detencions de carlins y republicans.

Al passar per la plassa de Tetuán un grupu de republicans se sentí un crit de ¡Mori la República! y un altre de ¡Visca el Papa rei!

Els republicans donaren una pallissa a l'autor d'aquests crits.

ELS REPUBLICANS

S'han circulat les convocatories pera la reunió de diputats republicans que tindrà lloc demà.

La firma'l senyor Galdós.

Acordaran constituirse en minoría parlamentaria, de ignorantse un dipu a dels més significats pera dirigir els debats.

Han celebrat una reunió els senyors Esquerdo, Iglesias, Azcàrate, Melquiades Alvarez y Galdós.

S'acordà que'ls senyors Azcàrate y Melquiades Alvarez formin part de la conjunció fins que's resolgui la direcció que se donarà al partit.

LA TAULA DEL SENAT

La «Gaceta» de demà publicarà'ls decrets relatius a la Taula del Senat.

CATALUNYA

EL CANIGÓ A FIGUERES

ÉXIT IMMENS

Figueres. — Ha tingut lloc la representació del «Canigó» ab un èxit immens, haventhi assistit una gran gernació.

La decoració ha causat un efecte superb mereixent els seus autors una gran ovació.

Quasi tots els números de música han agradat obtenint aplaudiments, especialment el «Cant dels fallaires».

El públic s'ha identificat ab l'obra des del primer moment, interrompent sovint la representació ab xardoroses ovacions.

Al final han estat cridats a escena els senyors Pahissa, Carner y Gual, tenint de permanèixer a les taules llarga estona pera rebre'ls aplaudiments del públic.

L'interpretació ha estat bona.

EXTRANGER

EL "PLUVIOSE"

Calais. — El submarí «Pluviose» ha quedat novament fòra de l'aigua.

Tot seguit se li aplicà una bomba pera extreure l'aigua.

Quan aquesta ja havia funcionat una llarga estona, els obrers, ab grans treballs, s'introduiren en el submarí y ne pogueren extreure'l cadavre de l'alfères Engel.

Els metges l'examinaren y han dictaminat que havia mort ofegat.

El seu rellotge estava parat a les dues y tres minuts, vora en la qual ocorregué el naufragi.

Dit cadavre presenta'l cap inflat a causa dels molts dies que ha permanescut en l'aigua.

L'EMPRÉSTIT MARROQUÍ

París. — Els valors de l'emprèstit marroquí han pujat de vuit enters.

ESPECTACLES

TEATRE TÍVOLI.—Avui, dilluns, de tres quarts de sis a vuit, vermouth. Despedida de les atraccions: primer, Martín, ab son cèlebre «Pagès»; segon, «La Corte de Faraón»; tercer, «La Argentina», colossal número de «Palillos», firmesa y alegancia.—Butaques, de franc. Entrada, 25 cèntims.—Nit, a les nou. Adéu a Barcelona de Martín y «La Argentina». Primer, «El club de las solteras», entusiasme en el número de las viudes y de l'espanyola; segon, «El amo de la calle»; tercer, Martín, ab son «Pagès», que sen va avorrit de les festes de Barcelona, y així ho expressarà. «La Argentina», proclamada per la sens rival Reina dels «Palillos», estrenant un pas doble orquestal del llaurejat mestre senyor Xalabardé; quart, «La Corte de Faraón».—Entrada, 50 cèntims.—Demà, dimars, tarda y nit. Gran debut nova a Barcelona: germanes «Loraines».—Dissabte, estrena: «La moza de mulas».

TEATRE DE NOVETATS. — Companyia còmica del TEATRE DE LA COMEDIA DE MADRID. — Avui, dilluns, moda. La comedia de grandiós èxit en quatre actes, original dels germans Quintero, «Amores y amoríos».—Dimars: «La escuela de las princesas».—Dimecres, moda: «Raffles».—Se despatxa a comptaduria.

TEATRE NOU. — Avui, dilluns, tarda, a dos quarts de cinc, especial: primer, «El marit de la difunta»; segon, per única vegada en funció de tarda

Marit enganyat, home afortunat

Nit, a dos quarts de dèu, especial: primer. «El marit de la difunta»; segon

Marit enganyat, home afortunat

tercer, el globu dirigible y els cèlebres couplets aeris, per Paquita Egea.— Aviat, estrena de «Homes de fira».—Dimecres, 15, benefici de la bella tiple Paquita Egea. — Aviat, debut de Miquel Lamas.— Se despatxa a comptaduria.

TEATRE CÓMIC

Pera donar lloc al montage del nou decorat de la magnífica revista

EL PAIS DE LAS HADAS

y no fer la competencia a la

COMISSIÓ DE FESTEIGS

se suspenen les funcions fins el pròxim dissabte, en el que s'inaugurarà la temporada d'estiu, ab l'estrena de la «Moza de mulas» y la reestrena de «Juegos Malabares».

TEATRE IMPERI.—Companyia TORMO - SANLLEHY. — Avui, dilluns, tarda, a les cinc, y nit, a dos quarts de dèu

EXIT EXIT EXIT

quarta y quinta representació de la grandiosa opereta en tres actes y nou quadros

Mujer y reina

y les populars y aplaudides «Anglesetes».—Aquesta setmana, estrena en aquest local de la preciosa opereta en tres actes de gran espectacle «La Geisha» y l'humorística revista «Hip! Hip! Barcelona ó atracción de forasteros», quadros nous d'actualitat ab cooperació de les «Anglesetes»—En assaig, les operetes: «La niña mimada» (exclusiva) y «Porta Cœli».

Gran Teatro Espanyol

Avui, dilluns, no hi ha funció pera descans de Fátima Miris.—Demà, dimars, dia 14. Gran funció de moda y en

HONOR A LES REINES DELS MERCATS organisada ab l'asentiment del

EXCM. AJUNTAMENT

Sensacional programa del que formaran part les millors creacions de Fátima: «El terceto de los paragüas», «La Geisha», els cants y balls populars castellans y catalans, y l'estrena d'una preciosíssima cansó en espanyol titulada

La Reina del Mercat

cantada per Fátima, com ella sola sap ferho. — Ultimes funcions.—Se despatxa a comptaduria.

Aconteixement artístic a les ARENES

CANIGÓ

Diumenge, 19, tarda. Detalls per cartells

Gran Concurs Hípic Internacional

EN LA PLASSA D'ARMES DEL PARQUE

En els dies 19, 21, 23, 24, 26, 28 y 29 de juny

30,000 PESSETES DE PREMIS

Queda obert l'abonament a palcs, en la Secreteria del Gran Concurs, Rambla Catalunya, 6. podent recullirse en la taquilla del Gran Teatre del Liceu, desde el dijous, dia 16.

Als senyors abonats d'anys anteriors, se'ls hi reservaran els seus drets, fins el divendres, 17, al mitgdia.

GRAN FRONTÓ COMTAL. — Tots els dies grans partits per renomenats pilotaris. — Entrada: 1'25 pessetes.

Cinematógrafs

GRAN CINE BOHEMIA. — Avui, programa extraordinari en pelícoles d'estrena Entre altres se projectaran: «Rolando el Paladino», «Obseción del cuerno de caza» y la de verritable èxit «La novia del castillo maldito». Extensos programes y variats tots els dies.

Concerts

Palau de la Música Catalana

Avui, dilluns, dia 13, a les 9 y 1/2 de la nit

CONCERT EXTRAORDINARI

DESPEDIDA DEL

ORFEÓ DONOSTIARRA

AB EL CONCURS DEL

ORFEÓ CATALA

y l'organista senyor GABIOLA

Programa. — «Eguntho-Batez», Esandizaga; «Praishku eta Chamiu», Esnaola; «Ausencias y anhelos», Busca, per l'Orfeó Donostiarra.—«Recital de órgano», pel senyor Gabiola.— «Sota de l'olm», Morera; «Els tres tambors», Lambert; «La mort de l'escolà», Nicolau; «Credo» de la missa del Papa Marcelo, Palestrina, per l'Orfeó Català; Potpurri d'«Aires vascos»; «Arin noel vasco», Esnaola, y «Tedeum», L. de Rizzè, per l'Orfeó Donostiarra.

Localitats a taquilla.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies. Coberts desde pessetes 3'50. Els divendres boubalaise. Dissabte, menú corrent y vegetarià.

Botlletí comercial

12 de juny de 1910

Plassa de Barcelona

VINS

Informació de la Casa Maristany, Arnó y C.ª

El temps segueix poc favorable a la vinya; darrerament s'havien presentat taques de mildiu escampades per qui per llà, y gracies a les humitats y xafogors que venen regnant, acompanyades molt sovint de pluja menuda, el mildiu y el blak-rot volen ensenyorirse dels vinyars del Penadès, malgrat l'energia y constancia dels tractaments. Sembla que l'any vol esser de contrarietats per la vinya, y ara per unes causes, ara per altres, existeixen ja motius poderosos pera justificar apreciacions de cullita reduida. Això es el ressó de la veu general, y davant d'aital estat de coses l'animació dels negocis creix y la fermesa d'ahir esdevé alsa avui, convertintse en nova fermesa y nova alsa demà.

Un altra empenta en els preus de l'alcool deu fer pensar, ademés, en la dificultat de preparació de les misteles y fa que aquestes hagin donat lloc a un bon moviment, trobantse ja molt agotades y ben altes de cotisació.

Per les regions vinateres de Huelva s'han realisat compres d'importancia ab milloració de preus y per les Manxegues hi ha veritable alarma ab alsa efectiva de 5 pessetes per hectòlitre en menys d'una mesada.

El retraiment del productor es cada setmana més marcat y la creencia del comprador inclinantse gradualment pel nou camí que han emprès els negocis del vi.

A Fransa se tracten ajusts de vins nous entre 1'60 y 1'70 francs grau, hectòlitre y en el Penadès està contractada la cullita del blanc d'una proprietat important a raó de 20 pessetes càrrega y a base de 12°.

En les comarques catalanes se cotisen els següents preus en la proprietat:

Camp de Tarragona, negres..	13	a 14°	de 15'00 a 18'00 hect
Camp de Tarragona, blancs..	12	a 15°	de 16'50 a 22'00 »
Sagarra	10	a 12°	de 12'50 a 16'00 »
Igualada........	10	a 12°	de 13'00 a 16 1/2 »
Bruc y Pierola...	11	a 12°	de 15'00 a 17'00 »
Penadès, blancs.	11	a 12½	de 13'50 a 17'50 »
Vendrell, Cubelles y Vilanova, negres y rosats	11	a 13½	de 15'00 a 17'00 »
Vallès..........	10	a 11°	de 13'00 a 16'00 »
Alella..........	13	a 15°	de 23'00 a 29'00 »
Priorat.........	14	a 16°	de 20'00 a 24'00 »
Gandesa........	13	a 15°	de 18'00 a 20'00 »

y en les demés regions, els preus sobre moll de Barcelona, son:

Alacants........	14	a 16°	de 22'50 a 25'00 hect.
Valencies, negres y rosats......	13	a 15°	de 20'00 a 23'00 »
Valencies, tintoreres	14	a 16°	de 23'00 a 25'00 »
Utiel y Requena.	12	a 14°	de 18'00 a 22'00 »
Mestrat alt, de color.........	12	a 13°	de 00'00 a 00'00 »
Manxes, blancs .	13	a 14°	de 26'00 a 28'00 »
Huelves, blancs..	12°		de 21'00 a 23'00 »
Osca, negres....	14°		de 24'00 a 26'00 »
Carinyenes......	[illegible]		de [illegible] a [illegible] »

Mostos ensofrats, de 1'40 a 1'55 pta. grau y hectòlitre.
Misteles blanques de 10° de dols, de 35 a 38 pts. hect.
Idem negres de 11° de dols. de 38 a 40 ptes. hect.
Moscatells de 10° de dols, de 38 a 41 pts. hectt.

Mercats de Catalunya

GIRONA.—Preus que regiren en el mercat celebrat últimament:

Blat, a 30'00 pessetes.
Civada, a 23'00
Ordi, a 21'00.
Moresc, a 21'00.
Faves, a 27'00.
Sigrons, a 90.
Vi, a 29'00 pessetes els 100 litres.
11 juny.

LA BISBAL.—Preus que regiren en el mercat que se celebrà'l 10 de juny 1910.—Blat, la quartera a 21'0 pessetes; mestall, 17'50; ordi, 11'00; civada, 09'00; blat de moro, 12'00; mill, 14'50; panís, 13'50; fasoles, 23'00; fasols, 23'00; faves, 14'50; favons, 15'00; Llobins, 7'75; Besses, 15'00.

CERVERA.—Blats forsa de pessetes 17'00 a 17'50 els 55 kilos; id, blanc, de 16'00 a 16'50; ordi, de 9'00 a 9'50 quartera; sègol, de 11'00 a 11'50; cibada, de 9'00 a 9'50; besses, 15 a 16'25; faves de 16'78 a 18; favons, de 17'50 a 18; mongetes, de 30 a 34; blatdemoro, de 14'00 a 15'50, y oli de 0'00 a 0'00 la càrrega.

11 de juny.

Mercats extrangers

ESTACIÓ ENOTÉCNICA D'ESPANYA A CETA

ESTATÍSTICA COMPARATIVA DE L'IMPORTACIÓ AGRÍCOLA ESPANYOLA A FRANSA EN ABRIL DE 1910

VINS. — Durant el dit mes Espanya va enviar a Fransa per les diferentes Duanes de la república 58,064 hectòlitres de vins ordinaris y 9,500 de licor, que sumen en conjunt 67,653 hectòlitres. En el mateix mes de 1909 nostra importació fou de 46,011 hectòlitres lo que dona una diferencia en favor de febrer de 1910 de 21,642 hectòlitres.

El consum francès de vins espanyols fou durant dit mes de 11,732 hectòlitres, valorats en 984,000 francs.

Italia durant l'esmentat mes importà 4,685 hectòlitres contra 4,642 que va enviar en el mateix mes de 1909.

Al consum francès hi passaren durant el mes de febrer de 1910, 2,892 hectòlitres de vins italians; mentres que'l dels espanyols pujà, com hem dit, a 11,732 hectòlitres.

Argelia importà a Fransa en el mes susdit 588,679 hectòlitres de vins ordinaris y 14,933 de mostos frescs misteles, y vins de licor.

Tunis importà 17,314 hectòlitres.

D'altres paisos s'importaren 6,584 hectólitres de vins ordinaris y 13,781 de vins de licor y misteles.

OLIS.—En el mes de febrer arribaren d'Espauya 2.676,200 kgrms. d'oli. En el mateix mes de 1909 varem importar 2.213,700 kilògrams o sigui 462,500 més que en febrer de 1910.

El consum dels nostres olis a Fransa durant febrer d'aquest any fou de 101,700 kilògrams.

Italia, durant l'esmentat mes importà 1.253,000 kilògrams.

FRUITES.—L'importació de nostres fruites a Fransa durant el mes febrer de 1910, ha estat de 16.684,400 kilògrs., qual valor puja a 1.739,000 francs.

En el mateix mes de 1909, l'importació fou de 17,112,400 kilògrams, resultant una diferencia en contra de abril de 1910, de 428,000 kilògrams.

ARRÓS Y LLEGUMS (verdes y seques).—La seva importació va esser durant el mes de abril de 1910, de 2.650,000 kilògrams.

SAFRÀ.—En el mateix mes també entraren a Fransa 4,300 kilògrams de safrà.

En resum dels datos que acabem de consignar se'n desprèn que, comparada nostra importació de abril de 1910, ab la del mateix mes de 1909, resulta: que ha aumentat en olis, 462,500 kilógrams; en safrà, 0,000 kilògrams; y a aumentat en vins, 21,642 hectòlitres y en fruites ha disminuit 428,000 kilògrams.

El valor total de tots els productes espanyols importats a Fransa, durant els quatre primers mesos de 1910, s'eleva, segons la manera de calcular les estatístiques franceses, a francs 50.271,000 yel dels productes francesos exportats a Espanya ascendeix a 46.271,000 francs, resultant un benefici a favor d'Espanya de 3.870,00 francs.

CETA.—Per aquest port han vingut d'Espanya durant el mes de abril últim, 3,520 hectòlitres de vins ordinaris y 435 de licor y misteles. D'aquests y dels existents en *entrepot* han passat al consum 3,542 hectòlitres.

⁂

PREUS DE PRODUCTES AGRICOLES ESPANYOLS Y ALTRES EN LES PLASSES DE CETA Y MARSELLA

Olis: els 100 kilograms, de 130 a 135 francs; Aragó, de 140 a 145; Andalusia, de 120 a 125, Valencia, de 125 a 130.

Alcools: de vi, bon gust, de 95 a 100 francs hectòlitre; de brisa, de 70 a 75; Nord, de 00 a 00; Nord extrafí, de 50 a 52; d'industria. de 00 a 00; conyac, de 65 a 200.

Sucres: de 74 a 76 francs els 100 kilogs.; cristallisats, 66 a 70; *en entrepot*, de 46 a 48; bords, de 38 a 40; en brut, blancs, de 38 a 40; rojos, de 34 a 36.

Fruites: peres, de 00 a 00 francs; prèssecs, de 00 a 00; raím, de 00 a 00; pomes, de 00 a 00; albercocs, de 00 a 00; cireres, de 00 a 00; magranes, de 00 a 000 el mil; llimones, de 30 a 40 el mil; taronges, de 45 a 60 francs, mandarines, de 35 a 40; melons, de 0 a 0 dotzena.

Fruites seques y llevors: ametlles d'Alacant, de 220 a 250; de Cartagena, de 220 a 240; de Mallorca, de 210 a 220; ab closca de Tarragona (mollar), de 80 a 85; de Cartagena, de 75 a 80; avellanes de Tarragona, de 150 a 170; ab closca, de 70 a 75; panses de Màlaga, de 8 a 12 francs la caixa de 10 kilos; de Dènia, de 35 a 40 francs els 100; cireres seques, de 80 a 100; figues, de 40 a 50; pinyons, de 200 a 215; cacauets, de 00 a 00: anís de Màlaga, de 90 a 100; comins de 00 a 00; escaiola, de 24 a 26.

Llegums (verdes y seques): ceves, de 25 a 32 francs; alls, de 00 a 00; patates; de 9 a 10; noves, de 20 a 25, llantíes, de 25 a 35; mongetes, de 20 a 35; pèsols, de 35 a 40; faves, de 00 a 00; tomàtecs, de 60 a 70.

Forratges: herm, de 8 a 16 francs; aufals, de 8 a 9'00; palla, de 5 a 6; garrofes, de 00 a 00; segó, de 11 a 16 el 100 kilograms.

Suros: els mil, superfí, de 25 a 35 francs; fi, de 15 a 25; ordinari, de 10 a 15.

Varis: safrà, de 90 a 100 francs kilog; dols, de 70 a 90 els 100; mares de ví, de 25 a 35; el grau d'àcid tartàric, de 1'10 a 1'20; tartà en brut, de 60 a 90; el grau de bitrartrat, de 1'30 a 1'40.

VINS ESPANYOLS A CETA

Alacant, de 13 a 15 graus, de 28 a 30 francs, hectòlicre; Alacant, de 12 a 13 id., de 25 a 27 id., id.; Benicarló, de 12 a 13 id., de 00 a 00 id., id.; Catalunya, de 12 id.; de 00 a 00; Priorat, de 14 a 15 id., de 00 a 00; Tarragona (Vendrell), de 12 id., de 00 a 00; Utiel (tipo Aragó), de 12 id., de 23 a 25; Valencia, de 13 a 14 id., de 25 a 27; Valencia, de 12 id.; de 23 a 24; Vinaròs, de 12 id., de 23 a 24: Moscatell (9 a 10° licor), de 15 id., de 46 a 48; Mistela blanca (9 a 10° licor), de 12 15 id., de 00 a 00; Mistela roija (9 a 10° licor) de 12 a 15 id., de 00 a 00; Vi blanc sec d'Andalusia, de 12 a 14 id., de 00 a 00; Vi blanc de la Manxa, de 12 a 14 id., de 00 a 00; Vi blanc de Catalunya, de 12 id., dc 00 a 00; Xerès y Màlaga. ordinaris y superiors, de 50 a 250 fracs.

Ceta, 31 de maig de 1910. — El director de l'Estació, *Lluis Arizmendi.*

Informació marítima

Moviment del Port del dia 12 de juny

EMBARCACIONS ENTRADES

De Battono y Génova, vapor alemany «Skutari», de 1,746 tonelades, capità Relm, ab càrrega general, 72 tripulants y 2 passatgers pera aquest port.

De Roses y Palamós, vapor espanyol "Nuevo Ampurdanés,, de 180 tonelades, capità Gelpí, ab càrrega general y 12 tripulants.

De Palma, vapor espanyol «Balear», de 553 tonelades, capità Estarellas, ab càrrega general, 35 tripulants y 55 passatgers pera aquest port.

De Cagliari, corbeta italiana «Beppino R.», de 512 tonelades, capità Gianoni, ab carbó vegetal y 12 tripulants.

De Valencia, vapor espanyol «V. Ferrer», de 678 tonelades, capità Fàbregas, ab càrrega general, 24 tripulants y 278 passatgers pera aquest port.

De Gènova, vapor italià «Savoia», de 3,099 tonelades, capità Balta, ab càrrega general, 135 tripulants, 6 passatgers pera aquest port y 410 de trànzit.

De Valencia y Melilla, vapor espanyol «Canalejas», de 554 tonelades, capità Grau, ab càrrega general y 27 tripulants.

De Bilbao y escales, vapor espanyol «Cabo S. Vicente», de 952 tonelades, capità Gongoiti, ab càrrega general, 25 tripulants y 4 passatgers pera aquest port.

De Gandia, llagud espanyol «Piedad», de 19 tonelades, patró Cervera, ab tomàtecs y 5 tripulants.

EMBARCACIONS DESPATXADES

Pera B. Aires vapor italià «Savoia», de 3,099 tonelades, capità Balta, ab càrrega general.

OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els següents datos:

Hores de observació	Baròmetre nivell mar	Temperat.ª a l'ombra	Direcció del vent	Humitat relativa	Classe de núvols	Quantitat de núvols
8 m.	759'77	22'0	NE	59	C K N	0'8
3 t.	758'54	23'9		54		0'9

Kales en hores	Temperatura Màxima	Temperatura Mínima	Velocit. del vent	Aigua evaporada	Pluja en milím.
	Sol 35'8 Omb. 24'3	Omb. 15'6 Ref. 13'8	190 k	2'12	0'00

Sortida del sol: 4 h. 11 m.—Se pon: 7 h. 27 m.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 2 ter.

Màquines pera cosir
Màquines pera fer mitja
Santasusana
ABANS: CARME, 34
ARA: CARME, 40
CANTONADA CARRER DE DOCTOR DOU

Els vòmits, cor agre, ardors, inapetencies, pesadesa, bilis y dolors de l'estómac, cintura y esquena, etc., desapareixen al següent dia de usar el

Estómago Artificial
o Polvos del Dr. Kuntz

Desapareixen en tres dies les dispepsies, gastralgies y catarros gàstrics, com ho certifiquen milers de curats. De venda en totes les farmacies y drogueries
Dipòsit: Rambla de les Flors número 4

MITGES Y MITJONS
SENSE CAP COSTURA
EN CLASSES FINES

De duració sens igual y les més còmodes. S'arreglen perfectament. Confecció a mida y venda al detall.

ANTIGA CASA VIETA
Nou de Sant Francesc, núm. 5
(Junt al carrer d'Escudellers)

MOBLES DE A. DIRAT
Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despaxos, salons, etc.
Grans magatzems ab 12 portes. Mendizàbal, número 30, y Sant Pau, 50, 52 y 54.

ULTIMS DIES
SASTRES Y PÚBLIC
Per plegar en el negoci, se liquiden a qualsevol preu els genres y mobiliari del magatzem de panyos LA INGLESA
CARRER DE SANTA AGNA, 22

LAMINADOR 200 mm. d'ample útil, marxa a motor, pera tallers d'argenteria y construcció. Apartat de correus, núm. 358.

BODES Y BATEIGS
Gran assortit y varietat de capses y bossetes a preus econòmics. Venda a l'engròs y menuda.—FÁBRICA Y DESPATX: 38, SANT PAU, 38

Pianos y harmoniums de lloguer desde 10 pessetes al mes. Carrer del Bruc, núm. 7, entressol, primera.

FORA PEL MOIXI
Els POLVOS COSMÉTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pèl de qualsevol part del cós, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos, pera que així puguin destruirlo. UN POT. 2'50 ptes. — S'envia certificat per correu si per endavant se reben 3'50 ptes. en LLIURANSA de Gira Mutu [en segells de correu.
Farmacia Borrell
COMTE DE L'ASSALT (CARRER NOU), NÚMERO 52. – BARCELONA

Abans d'anar a la torre compreu una capseta de **ZAMPIRONI** Unic modo de poder matar els mosquits, y per lo tant, obtenir un somni tranquil
Se ven a totes les drogueries y basars. - Agents a Espanya: J. URIACH y C.ª - Barcelona